

II

(Paziņojumi)

EIROPAS SAVIENĪBAS IESTĀŽU UN STRUKTŪRU SNIEGTI PAZIŅOJUMI

KOMISIJA

Komisijas paziņojums par pieņemamiem aizsardzības līdzekļiem saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 139/2004 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 802/2004

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(2008/C 267/01)

I. IEVADS

1. Padomes 2004. gada 20. janvāra Regulas (EEK) Nr. 139/2004 par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju ⁽¹⁾ (turpmāk tekstā — “Apvienošanās regula”) 6. panta 2. punktā un 8. panta 2. punktā skaidri noteikts, ka Komisija var atzīt koncentrāciju par saderīgu ar kopējo tirgu pēc pušu veiktām izmaiņām ⁽²⁾ gan pirms, gan pēc procedūras uzsākšanas. Šajā nolūkā Komisija var pievienot savam lēmumam nosacījumus un saistības, kuru nolūks ir nodrošināt, lai attiecīgie uzņēmumi ievērotu saistības, kuras tie uzņēmušies pret Komisiju, lai panāktu, ka koncentrācija ir saderīga ar kopējo tirgu ⁽³⁾.
2. Šā paziņojuma mērķis ir sniegt norādes par izmaiņām koncentrācijās, jo īpaši par attiecīgo uzņēmumu saistībām attiecībā uz izmaiņām koncentrācijā. Šādas izmaiņas biežāk tiek sauktas par “tiesiskās aizsardzības līdzekļiem”, jo to mērķis ir novērst Komisijas noteiktās konkurences problēmas ⁽⁴⁾. Šajā paziņojumā sniegtās norādes atspoguļo Komisijas pieaugošo pieredzi tiesiskās aizsardzības līdzekļu izvērtēšanā, pieņemšanā un īstenošanā saskaņā ar Apvienošanās regulu kopš tās stāšanās spēkā 1990. gada 21. septembrī. Komisijas 2001. gada Paziņojuma par tiesiskās aizsardzības līdzekļiem ⁽⁵⁾ pārskatīšana ir saistīta ar pārstrādātās Apvienošanās regulas (EK) Nr. 139/2004 ⁽⁶⁾ un Komisijas Regulas (EK)

⁽¹⁾ OV L 24, 29.1.2004., 1.–22. lpp.

⁽²⁾ Atsauces uz “pusēm” un “apvienošanās pusēm” attiecas arī uz situācijām ar vienu paziņojošo pusi.

⁽³⁾ Regulas 6. panta 2. punkts un 8. panta 2. punkts, attiecīgi abos otrā daļa. Skatīt arī Apvienošanās regulas 30. apsvērumu, kas nosaka, “ja attiecīgie uzņēmumi izmaina izziņotu koncentrāciju, jo īpaši piedāvājot saistības ar mērķi panākt koncentrācijas saderību ar kopējo tirgu, Komisija varēs paziņot, ka mainītā koncentrācija ir saderīga ar kopējo tirgu. Šādām saistībām jābūt proporcionālām konkurences kaitējumam un jānovērš tas”. Regulas 30. apsvērumā turpmāk paskaidrots, ka “bez tam ir lietderīgi pieņemt saistības pirms lietas ierosināšanas, ja konkurences problēmas jau ir identificējamās un tās var viegli atrisināt”.

⁽⁴⁾ Izņemot gadījumus, kad norādīts pretējais, turpmāk tekstā termins “konkurences problēmas” atbilstoši procedūras posmam nozīmēs nopietnas šaubas vai iepriekšējus secinājumus, ka koncentrācija varētu būtiski kavēt efektīvu konkurenci kopējā tirgū vai būtiskā tā daļā, jo īpaši dominējoša stāvokļa izveidošanās vai pastiprināšanās rezultātā.

⁽⁵⁾ Komisijas paziņojums par pieņemamiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem saskaņā ar Padomes Regulu (EEK) Nr. 4064/89 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 47/98, OV C 68, 2.3.2001., 3. lpp.

⁽⁶⁾ Aizstāj Padomes Regulu (EEK) Nr. 4064/89 (OV L 395, 30.12.1989., labotā redakcija OV L 257, 21.9.1990., 13. lpp., Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 1310/97, OV L 180, 9.7.1997., 1. lpp., kļūdu labojums OV L 40, 13.2.1998., 17. lpp.).

Nr. 802/2004 ⁽¹⁾ ("Īstenošanas regula") stāšanos spēkā 2004. gada 1. maijā, Eiropas Kopienas Tiesas un Pirmās instances tiesas tiesu praksi, secinājumiem, kas izriet no Komisijas iepriekšējo tiesiskās aizsardzības līdzekļu sistemātiskās *ex-post* pārskatīšanas ⁽²⁾, kā arī no Komisijas lēmumu pieņemšanas pēdējo gadu prakses lietās, kas saistītas ar tiesiskās aizsardzības līdzekļiem. Šeit ietvertos principus Komisija piemēros, turpmāk attīstīs un precizēs atsevišķos gadījumos. Šajā paziņojumā sniegtie ieteikumi neskar interpretāciju, kādu varētu būt sniegusi Eiropas Kopienas Tiesa vai Pirmās instances tiesa.

3. Paziņojumā izklāstīti vispārīgie principi, ko piemēro tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, kas ir pieņemami Komisijai, galvenie saistību veidi, kādus var pieņemt Komisija Apvienotās regulā paredzētajos gadījumos, konkrētās prasības, kurām jāatbilst saistību piedāvājumiem abos procedūras posmos, kā arī galvenās prasības saistību izpildei. Jebkurā gadījumā Komisija pienācīgi ņems vērā katras atsevišķās lietas konkrētos apstākļus.

II. VISPĀRĪGIE PRINCIPI

4. Saskaņā ar Apvienotās regulu Komisija novērtē izziņotās koncentrācijas saderību ar kopējo tirgu, pamatojoties uz tās ietekmi uz konkurences struktūru Kopienā ⁽³⁾. Saskaņā ar Apvienotās regulas 2. panta 2. un 3. punktu saderības pārbaudē nosaka, vai koncentrācija būtiski nekaitēs efektīvai konkurencei kopējā tirgū vai nozīmīgā tā daļā, jo īpaši dominējoša stāvokļa radīšanas vai stiprināšanas rezultātā. Koncentrācija, kas būtiski kaitē efektīvai konkurencei, kā aprakstīts iepriekš, nav saderīga ar kopējo tirgu, un Komisijai tā ir jāaizliedz. Kopuzņēmuma izveidošanas gadījumā Komisija saskaņā ar Apvienotās regulas 2. panta 4. punktu izskatīs arī koncentrāciju. Šajā paziņojumā minētie principi kopumā attieksies arī uz tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, ko sniedz, lai novērstu 2. panta 4. punktā noteiktās konkurences problēmas.
5. Ja koncentrācija rada bažas par konkurenci saistībā ar kaitējumu efektīvai konkurencei, jo īpaši dominējoša stāvokļa radīšanas vai stiprināšanas rezultātā, puses var censties koncentrāciju pārveidot, lai kļūdu bažas par konkurenci un tādējādi panāktu to apvienotās apstiprināšanu. Šādus pārveidojumus var pilnībā īstenot, pirms tiek pieņemts apstiprinājuma lēmums. Tomēr biežāk puses dara zināmas saistības, lai panāktu, ka koncentrācija ir saderīga ar kopējo tirgu, un šīs saistības tiek īstenotas pēc apstiprinājuma lēmuma pieņemšanas.
6. Saskaņā ar Apvienotās regulas struktūru Komisijas pienākums ir parādīt, ka koncentrācija ievērojami kavētu konkurenci ⁽⁴⁾. Komisija paziņo atklātās konkurences problēmas pusēm, lai tās varētu formulēt piemērotu un atbilstošu tiesiskās aizsardzības līdzekļu piedāvājumus ⁽⁵⁾. Tad koncentrācijas pusēm ir jāpiedāvā saistības; Komisija nevar noteikt nekādus nosacījumus apstiprinājuma lēmumam vienpusēji, bet gan tikai uz pušu saistību pamata ⁽⁶⁾. Komisija informēs puses par tiesiskās aizsardzības līdzekļu

⁽¹⁾ Komisijas Regula (EK) Nr. 802/2004, ar ko īsteno Padomes Regulu (EK) Nr. 139/2004 par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju, OV L 133, 30.4.2004., 1. lpp. Ar šo regulu aizstāj Komisijas Regulu (EK) Nr. 447/98, ar ko īsteno Padomes Regulu (EEK) Nr. 4064/89 par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju (OV L 61, 2.3.1998., 1. lpp.).

⁽²⁾ Konkurences ģenerāldirektorāts, Pētījums par apvienotās tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, 2005. gada oktobris.

⁽³⁾ Apvienotās regulas 6. apsvēruma.

⁽⁴⁾ I posmā un pirms iebildumu iesniegšanas tas atbilst *nopietnām šaubām* attiecībā uz ievērojamu traucējumu efektīvai konkurencei.

⁽⁵⁾ Apvienotās regula paredz oficiālos pasākumus, ar kādiem puses tiek informētas par Komisijas noteiktām konkurences problēmām (lēmuma 6. panta 1. punkta c) apakšpunkts, "Iebildumi"). Turklāt Konkurences ģenerāldirektorāta EK apvienotās kontroles procedūru izpildes paraugprakse paredz, ka situācijas analīzes sapulces parasti tiks piedāvātas procedūras svarīgākajos posmos, kur Komisija paskaidros atklātās problēmas pusēm, lai tās varētu atbildēt ar tiesiskās aizsardzības līdzekļu piedāvājumiem.

⁽⁶⁾ PIT spriedums lietā T-210/01 *General Electric* pret Komisiju, 2005, ECR II-5575, 52. punkts; skat. PIT spriedumu lietā T-87/05 *EDP* pret Komisiju, 2005, ECR II-3745, 105. punkts.

piedāvājuma sākotnējo novērtējumu. Taču, ja puses nepiedāvā konkurences problēmu likvidēšanai piemērotus līdzekļus pareizā kārtībā, Komisija varēs tikai pieņemt lēmumu par aizliegumu ⁽¹⁾.

7. Komisijai jāizvērtē, vai ierosinātie tiesiskās aizsardzības līdzekļi pēc to īstenošanas novērsīs konstatētās potenciālās konkurences problēmas. Vienīgi attiecīgajām pusēm ir visa atbilstošā informācija, kas nepieciešama šādai izvērtēšanai, jo īpaši attiecībā uz piedāvāto saistību izpildāmību un nodalīšanai piedāvāto aktīvu dzīvotspēju un konkurētspēju. Tāpēc puses ir atbildīgas par visas tās pieejamās informācijas sniegšanu Komisijai, kas tai ir vajadzīga, lai novērtētu tiesiskās aizsardzības līdzekļu piedāvājumu. Šajā nolūkā īstenošanas regula uzliek par pienākumu paziņojošām pusēm kopā ar saistībām nodrošināt detalizētu informāciju par piedāvāto saistību saturu un to īstenošanas nosacījumiem un parādīt to piemērotību jebkādu būtisku efektīvas konkurences traucējumu novēršanai, kā norādīts īstenošanas regulas pielikumā ("RS forma"). Tādu saistību gadījumā, kuras veido uzņēmuma nodalīšana, pusēm detalizēti un konkrēti jāapraksta, kā nodalāmais uzņēmums šobrīd tiek vadīts. Šī informācija ļaus Komisijai novērtēt uzņēmuma dzīvotspēju, konkurētspēju un tirgojamību, salīdzinot tā pašreizējo darbību ar saistībās piedāvāto apjomu. Komisija var pielāgot precīzas prasības konkrētajā gadījumā nepieciešamai informācijai un pārrunāt nepieciešamo informācijas apjomu ar pusēm pirms RS formas iesniegšanas.
8. Ievērojot to, ka pusēm jāpiedāvā saistības, kas būtu pietiekamas, lai novērstu konkurences problēmas, un jāiesniedz nepieciešamā informācija, lai tās varētu izvērtēt, Komisijai ir jānosaka, vai atbilstoši pareizi iesniegtām saistībām mainītā koncentrācija atzīstama par nesaderīgu ar kopējo tirgu, jo tā, neraugoties uz saistībām, radītu būtiskus šķēršļus efektīvai konkurencei. Tādēļ pierādījumi par labu saistību mainītās koncentrācijas aizliegšanai vai atļaušanai pakļauti tiem pašiem kritērijiem kā nemainītā koncentrācija ⁽²⁾.

Pamatnosacījumi pieņemamām saistībām

9. Saskaņā ar Apvienošanās regulu Komisija drīkst pieņemt tikai tādas saistības, kas uzskatāmas par spējīgām nodrošināt koncentrāciju, kas ir saderīga ar kopējo tirgu, un tādējādi novērst būtiskus šķēršļus efektīvai konkurencei. Saistībām jānovērš konkurences problēmas pilnībā ⁽³⁾ un jābūt visaptverošām un efektīvām no visiem aspektiem ⁽⁴⁾. Turklāt saistības jāvar efektīvi īstenot īsā laikā, jo konkurences nosacījumi tirgū netiks saglabāti līdz brīdim, kad saistības tiks izpildītas.
10. Pušu piedāvātās strukturālās saistības, jo īpaši nodalīšanas saistības, atbildīs šiem nosacījumiem tikai tad, ja Komisija ir spējīga ar vajadzīgo noteiktības pakāpi atzīt, ka saistības būs iespējams īstenot un ka to rezultātā izveidojušās jaunās komercstruktūras, visticamāk, būs pietiekami īstenojamas un pastāvīgas, lai nodrošinātu, ka būtiskie šķēršļi efektīvai konkurencei neīstenosies ⁽⁵⁾.
11. Vajadzīgo noteiktības pakāpi attiecībā uz piedāvāto saistību īstenošanu jo īpaši var ietekmēt riski saistībā ar nodalāmā uzņēmuma nodošanu, piemēram, noteikumi, ko nodalīšanai nosaka puses, ar uzņēmumu saistītas trešo pušu tiesības vai piemērota pircēja atrašanās risks, kā arī risks saistībā ar

⁽¹⁾ Skat. lietu COMP/M.2220 — *GE/Honeywell* (2001. gada 3. jūlijs), kas apstiprināta ar PIT spriedumu lietā T-210/01 *General Electric* pret Komisiju, 2005, ECR II-5575, 555. un turpmākie punkti, 612. un turpmākie punkti; lietu COMP/M.3440 — *EDP/ENI/GDP* (2004. gada 9. decembris), kas apstiprināta ar PIT spriedumu lietā T-87/05 *EDP* pret Komisiju, 2005, ECR II-3745, 63. un turpmākie punkti, 75. un turpmākie punkti; lietu IV/M.469 — *MSG Media Service* (1994. gada 9. novembris); lietu IV/M.490 — *Nordic Satellite Distribution* (1995. gada 19. jūlijs); lietu IV/M.553 — *RTL/Veronica/Endemol* (1995. gada 20. septembris); lietu IV/M.993 — *Bertelsmann/Kirch/Premiere* (1998. gada 27. maijs); lietu IV/M.1027 — *Deutsche Telekom BetaResearch* (1998. gada 27. maijs); lietu IV/M.774 — *St Gobain/Wacker Chemie* (1996. gada 4. decembris); lietu IV/M.53 — *Aerospaiale/Alenia/De Havilland* (1991. gada 2. oktobris); lietu IV/M.619 — *Gencor/Lonrho* (1996. gada 24. aprīlis), kas apstiprināta ar PIT spriedumu lietā T-102/96 *Gencor* pret Komisiju, 1999, ECR II-753.

⁽²⁾ Skat. PIT spriedumu lietā T-87/05 *EDP* pret Komisiju, 2005, ECR II-3745, 62. un turpmākie punkti.

⁽³⁾ Skat. Apvienošanās regulas 30. apsvērumu un PIT spriedumu lietā T-282/02 *Cementbouw* pret Komisiju, 2006, ECR II-319, 307. punkts.

⁽⁴⁾ PIT, lieta T-210/01 *General Electric* pret Komisiju, 2005, ECR II-5575, 52. punkts; lieta T-87/05 *EDP* pret Komisiju, 2005, ECR II-3745, 105. punkts.

⁽⁵⁾ PIT, lieta T-210/01 *General Electric* pret Komisiju, 2005, ECR II-5575, 555. un 612. punkts.

aktīvu nolietojanos līdz brīdim, kad notiks nodalīšana. Pušu pienākums, iesniedzot tiesiskās aizsardzības līdzekli Komisijai, ir novērst ar tā īstenošanu saistīto nenoteiktību ⁽¹⁾.

12. Izvērtējot otro nosacījumu par to, vai piedāvātās saistības novērsīs konstatētās konkurences problēmas, Komisija apsvērs visus atbilstošos faktoros saistībā ar pašu piedāvāto līdzekli, ieskaitot, *inter alia*, tā veidu, mērogu un apjomu, spriežot pēc atsaucēm uz tā tirgus struktūru un konkrēto raksturojumu, kurā radušās konkurences problēmas, tostarp pušu un citu tirgus dalībnieku stāvokli.
13. Lai saistības atbilstu šiem principiem, jābūt efektīvai īstenošanai un spējai pārraudzīt saistību izpildi ⁽²⁾. Nodalīšanai pēc izpildes nav nepieciešama turpmāka pārraudzība, bet citiem saistību veidiem vajadzīgi efektīvi pārraudzības mehānismi, lai nodrošinātu, ka puses nemazina vai pat neizslēdz to ietekmi. Pretējā gadījumā šādas saistības nāktos uzskatīt tikai par pušu nolūku paziņojumu nevis saistošiem pienākumiem, jo efektīva pārraudzības mehānisma trūkuma dēļ neviens to pārkāpums nevarētu izraisīt lēmuma atsaukšanu saskaņā ar Apvienošanās regulas noteikumiem ⁽³⁾.
14. Taču, ja puses iesniedz tiesiskās aizsardzības līdzekļu piedāvājumus, kas ir tik plaši un sarežģīti, ka Komisijai, pieņemot lēmumu, nav iespējams ar vajadzīgo noteiktības pakāpi noteikt, vai tie tiks pilnībā īstenoti un uzturēs efektīvu konkurenci tirgū, apstiprinājuma lēmumu nevar pieņemt ⁽⁴⁾. Komisija var noraidīt minētos līdzekļus, jo īpaši pamatojoties uz to, ka līdzekļu īstenošanu nevar efektīvi pārraudzīt un efektīvas pārraudzības trūkums samazina vai pat novērš piedāvāto saistību ietekmi.

Dažādu tiesiskās aizsardzības līdzekļu veidu piemērotība

15. Saskaņā ar Tiesas tiesu praksi saistību pamatmērķis ir nodrošināt konkurētspējīgas tirgus struktūras ⁽⁵⁾. Līdz ar to saistībām, kas pēc būtības ir strukturālas, piemēram, uzņēmējdarbības vienības pārdošana, vienmēr tiek dota priekšroka no Apvienošanās regulas mērķa viedokļa, ja vien šādas saistības ilgstoši novērš konkurences problēmas, kuras saskaņā ar paziņojumu rastos apvienošanās rezultātā, un turklāt neprasa vidēja vai ilgtermiņa pārraudzības pasākumus. Tomēr nevar automātiski izslēgt iespēju, ka arī citu veidu saistības spētu novērst būtiskus efektīvas konkurences šķēršļus ⁽⁶⁾.
16. Komisija uzsver, ka jautājums par to, vai tiesiskās aizsardzības līdzeklis un, konkrētāk, līdzekļa veids ir piemērots konstatēto konkurences problēmu novēršanai, jāizsver katrā konkrētā gadījumā atsevišķi.
17. Tomēr kopumā var izšķirt nodalīšanu, citus strukturālos tiesiskās aizsardzības līdzekļus, piemēram, pieejas piešķiršanu svarīgai infrastruktūrai vai nediskriminējošu palīdzību, un saistības, kas attiecas uz apvienotās puses turpmāko darbību. Nodalīšanas saistības ir labākais veids, kā novērst horizontālās pārklāšanās izraisītas konkurences problēmas, un var būt arī labākais veids, kā atrisināt vertikālās vai

⁽¹⁾ Atkarībā no risku rakstura to kompensēšanai var noteikt konkrētus aizsargpasākumus. Piemēram, ar nodalāmo īpašumu saistīto trešo pušu tiesību risku var kompensēt, piedāvājot citu nodalīšanu. Minētie aizsargpasākumi sīkāk aprakstīti turpmāk tekstā.

⁽²⁾ PIT, lieta T-177/04 *easyJet* pret Komisiju, 2006, ECR II-1931, 188. punkts.

⁽³⁾ PIT, lieta T-177/04 *easyJet* pret Komisiju, 2006, ECR II-1931, 186. un turpmākie punkti; PIT spriedums lietā T-87/05 *EDP* pret Komisiju, 2005, *ÉCR* II-3745, 72. punkts.

⁽⁴⁾ Skat. piemēru šādam sarežģītam un nepiemērotam tiesiskās aizsardzības līdzeklim lietā COMP/M.3440 — *ENI/EDP/GDP* (2004. gada 9. decembris); kas apstiprināts ar PIT spriedumu lietā T-87/05 *EDP* pret Komisiju (2005. gada 21. septembris), 2005, *ÉCR* II-3745, 102. punkts; lieta COMP/M.1672 — *Volvo/Scania* (2000. gada 15. marts).

⁽⁵⁾ Skat. Apvienošanās regulas 8. apsvērumu; PIT spriedums lietā T-102/96 *Gencor* pret Komisiju, 1999, ECR II-753, 316. punkts; EKT lietā C-12/03 P Komisija pret *Tetra Laval*, 2005, ECR I-987, 86. punkts; PIT spriedums lietā T-158/00 *ARD* pret Komisiju, 2003, ECR II-3825, 12. un turpmākie punkti.

⁽⁶⁾ EKT, spriedums lietā C-12/03 P Komisija pret *Tetra Laval*, 2005, ECR I-987, 86. punkts; PIT, 1999. gada 25. marta spriedums lietā T-102/96 *Gencor* pret Komisiju, 1999, ECR II-753, 319. un turpmākie punkti; PIT, 2003. gada 30. septembra spriedums lietā T-158/00 *ARD* pret Komisiju, 2003, ECR II-3825, 193. punkts; PIT spriedums lietā T-177/04 *easyJet* pret Komisiju, 2006, ECR II-1931, 182. punkts; PIT, spriedums lietā T-87/05 *EDP* pret Komisiju, 2005, ECR II-3745, 101. punkts.

konglomerāta problēmas ⁽¹⁾). Citas strukturālās saistības var būt piemērotas visu veidu problēmu risināšanai, ja šie līdzekļi iedarbības ziņā ir līdzvērtīgi nodalīšanai, kā sīkāk paskaidrots šā dokumenta 61. un turpmākajos punktos. Saistības, kas attiecas uz apvienošanās rezultātā izveidotā uzņēmuma turpmāko rīcību, var būt pieņemamas tikai izņēmuma kārtā ļoti īpašos apstākļos ⁽²⁾). Jo īpaši saistības, kuras ietver uzņēmumu apņemšanos nepaaugstināt cenas, samazināt produktu asortimentu vai likvidēt zīmolus u. tml., kopumā nenovērsīs konkurences problēmas, ko rada horizontālas pārklāšanās. Jebkurā gadījumā šos tiesiskās aizsardzības līdzekļu veidus var pieņemt tikai izņēmuma kārtā, ja to darbības spēju nodrošina efektīva īstenošana un pārraudzība atbilstoši 13.–14., 66., 69. punktā minētajiem apsvērumiem un ar nosacījumu, ka tie nevar izkropļot ietekmi uz konkurenci ⁽³⁾).

Procedūra

18. Komisija var pieņemt saistības jebkurā procedūras posmā ⁽⁴⁾). Tomēr, ņemot vērā faktu, ka padziļinātu tirgus izpēti veic tikai II posmā, saistībām, kas iesniegtas Komisijai I fāzē, ir jābūt pietiekamām, lai skaidri izslēgtu “pamatotas šaubas” Apvienošanās regulas 6. panta 1. punkta c) apakšpunkta nozīmē ⁽⁵⁾). Saskaņā ar Apvienošanās regulas 10. panta 2. punktu Komisijai jāpieņem apstiprinājuma lēmums, tiklīdz Apvienošanās regulas 6. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētās pamatotās šaubas pušu iesniegto saistību rezultātā ir novērstas. Šis noteikums attiecas uz saistībām, kas piedāvātas II posma procedūrā, pirms Komisija ir iesniegusi iebildumus ⁽⁶⁾). Ja Komisija nonāk pie sākotnējā uzskata, ka apvienošanās radīs būtiskus šķēršļus efektīvai konkurencei, un iesniedz iebildumus, saistībām jābūt pietiekamām, lai novērstu šādus būtiskus šķēršļus efektīvai konkurencei.
19. Lai gan saistības ir jāpiedāvā pusēm, Komisija nodrošinās iespēju piemērot saistības, padarot apvienošanās atļauju atkarīgu no saistību izpildes. Ir jānoskaidro nosacījumi un pienākumi. Prasība panākt strukturālas izmaiņas tirgū ir nosacījums — piemēram, tas, ka uzņēmums ir jānodala. Īstenošanas pasākumi, kas nepieciešami šā rezultāta sasniegšanai, parasti ir pušu pienākums, piemēram, pilnvarnieka norīkošana ar neatsaucamām pilnvarām pārdot uzņēmumu.
20. Ja attiecīgie uzņēmumi nepilda kādas no saistībām, Komisija drīkst atcelt apstiprinājuma lēmumus, kas izsniegti saskaņā ar Apvienošanās regulas 6. panta 2. punktu vai 8. panta 2. punktu, rīkojoties attiecīgi saskaņā ar 6. panta 3. punktu vai 8. panta 6. punktu. Ja netiek pildītas kādas no saistībām, pusēm var uzlikt naudas sodu un periodiskus soda maksājumus, kā noteikts attiecīgi Apvienošanās regulas 14. panta 2. punkta d) apakšpunktā un 15. panta 1. punkta c) apakšpunktā. Taču, ja netiek pildīts kāds nosacījums, piemēram, uzņēmums netiek nodalīts saistībās paredzētajā termiņā vai vēlāk atgūts, lēmums par saderību vairs nav piemērojams. Šādos apstākļos Komisija var, pirmkārt, veikt pagaidu pasākumus, kas piemēroti, lai saglabātu efektīvas konkurences apstākļus saskaņā ar Apvienošanās regulas 8. panta 5. punkta b) apakšpunktu. Otrkārt, ja ir izpildīti 8. panta 4. punkta b) apakšpunkta nosacījumi, Komisija var pieprasīt veikt jebkādus citus piemērotus pasākumus, lai nodrošinātu, ka attiecīgie uzņēmumi likvidē koncentrāciju vai īsteno citus atjaunošanas pasākumus, vai saskaņā ar 8. panta 7. punktu pieņemt lēmumu atbilstoši 8. panta 1.–3. punktam. Papildus tam pusēm var piemērot arī naudas sodus, kā paredzēts 14. panta 2. punkta d) apakšpunktā.

⁽¹⁾ Kā piemēru “īpašuma nodalīšanai”, lai likvidētu strukturālās saites starp pusēm gāzes uzglabāšanas nozarē, skat. noliktavas telpu nodalīšanu lietā COMP/M.3868 — *DONG/Elsam/Energi E2* (2006. gada 14. marts), 170. un turpmākie punkti; lietu COMP/M.3696 — *E.ON/MOL* (2005. gada 21. decembris), 735. un sekojošie punkti; kā arī lietu COMP/M.4314 — *Johnson&Johnson/Pfizer* (2006. gada 11. decembris), lietu COMP/M.4494 — *Evraz/Highveld* (2007. gada 20. februāris).

⁽²⁾ Saistībā ar koncentrācijas konglomerāta ietekmi skat. EKT 2005. gada 15. februāra spriedumu lietā C 12/03 P Komisija pret *Tetra Laval*, 2005, ECR I-987, 85. un 89. punkts.

⁽³⁾ Piemēram, saistības, kas attiecas uz konkrētu cenu veidošanas praksi, kā “cenu griestiem”, kas ierobežo konkurencei nelabvēlīgas cenu izlīdzināšanas risku konkurentu starpā.

⁽⁴⁾ Kā paredzēts Apvienošanās regulas 30. apsvērumā, Komisija nodrošinās pārredzamību un efektīvas apspriedes ar dalībvalstīm abos procedūras posmos.

⁽⁵⁾ Saistības I posmā var pieņemt tikai dažu veidu situācijās; skat. 81. punktu.

⁽⁶⁾ Skat., *inter alia*, lietu COMP/M.2972 — *DSM/Roche Vitamins* (2003. gada 23. jūlijs); lietu COMP/M.2861 — *Siemens/Drägerwerk/JV* (2003. gada 30. aprīlis); lietu IV/JV.15 — *BT/AT & T* (1999. gada 30. marts); lietu IV/M.1532 — *BP Amoco/Arco* (1999. gada 29. septembris).

Nodalīšanas saistību parauga teksti

21. Komisijas dienesti ir izdevuši nodalīšanas saistību paraugprakses pamatnostādnes, kas sastāv no nodalīšanas saistību teksta parauga un pilnvarnieku pilnvaru teksta parauga ⁽¹⁾. Šie tekstu paraugi nav paredzēti ne izsmēlošai visu to jautājumu apskatīšanai, kas varētu kļūt aktuāli visos gadījumos, ne arī juridiski saistoši pusēm apvienošanās procedūrā. Tie papildina šo Paziņojumu, vispārīgi aprakstot tipiskus nodalīšanas saistību pasākumus formātā, kuru puses var izmantot. Vienlaicīgi tekstu paraugi ir pietiekami elastīgi, lai tos varētu pielāgot katra konkrētā gadījuma prasībām.

III. DAŽĀDI TIESISKĀS AIZSARDZĪBAS LĪDZEKĻU VEIDI**1. Uzņēmuma nodalīšana piemērotam pircējam**

22. Ja piedāvāta koncentrācija draud būtiski kavēt efektīvu konkurenci, visiedarbīgākais veids papildus aizliegumam, kā saglabāt efektīvu konkurenci, ir radīt labvēlīgus apstākļus, lai izveidotu jaunu, konkurētspējīgu uzņēmumu vai nostiprinātu esošos konkurentus, apvienošanās pusēm veicot nodalīšanu.

1.1. Dzīvotspējīgu un konkurētspējīgu uzņēmumu nodalīšana

23. Nodalītajam uzņēmumam ir jābūt dzīvotspējīgam uzņēmumam, kas piemērota pircēja vadībā spētu ilgstoši efektīvi konkurēt ar apvienoto uzņēmumu un kas tiek nodalīts, nepārtraucot uzņēmējdarbību ⁽²⁾. Lai uzņēmums būtu dzīvotspējīgs, var būt nepieciešams iekļaut arī darbību, kas saistīta ar tirgiem, kuros Komisija nav atklājusi konkurences problēmas, ja tas vajadzīgs, lai radītu efektīvu konkurentu attiecīgajos tirgos ⁽³⁾.
24. Piedāvājot nodalīšanai dzīvotspējīgu uzņēmumu, ir jāņem vērā nenoteiktība un riski, kas saistīti ar uzņēmuma nodošanu jaunam īpašniekam. Šie riski var ierobežot nodalītā uzņēmuma ietekmi uz konkurenci un līdz ar to radīt tirgū situāciju, kurā konkrētās konkurences problēmas var arī netikt novērstas.

Nodalāmā uzņēmuma darbības joma

25. Uzņēmumā ir jābūt visiem aktīviem, uz kuriem pamatojas tā pašreizējā darbība vai kas ir nepieciešami tā dzīvotspējas un konkurētspējas nodrošināšanai, kā arī visam personālam, kas pašlaik tiek nodarbināts uzņēmumā vai ir vajadzīgs, lai nodrošinātu tā dzīvotspēju un konkurētspēju ⁽⁴⁾.
26. Jāiekļauj arī personāls un aktīvi, kas šobrīd ir kopīgi nodalāmajam uzņēmumam un citiem pušu uzņēmumiem, taču piedalās arī uzņēmuma darbībā vai ir nepieciešami tā dzīvotspējas un konkurētspējas nodrošināšanai. Pretējā gadījumā tiktu apdraudēta nodalāmā uzņēmuma dzīvotspēja un konkurētspēja. Tāpēc nodalāmajam uzņēmumam jāietver personāls, kas nodrošina uzņēmuma būtiskās funkcijas, piemēram, grupas pētniecības un attīstības vai informācijas tehnoloģiju personāls, pat tad, ja šo personālu šobrīd algo cita pušu uzņēmējdarbības struktūrvienība — vismaz pietiekamā attiecībā, lai apmierinātu nodalītā uzņēmuma pastāvīgās vajadzības. Tāpat jāiekļauj kopīgie aktīvi, pat ja šie aktīvi pieder vai ir piešķirti citai uzņēmējdarbības struktūrvienībai.

⁽¹⁾ Skat. Konkurences ģenerāldirektorāta tīmekļa vietni, kas izveidota 2003. gada maijā un ir pieejama adresē: <http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/legislation/legislation.html>. Tekstu paraugus var pastāvīgi atjaunināt un vajadzības gadījumā var izdot turpmākas paraugprakses pamatnostādnes tiesiskās aizsardzības līdzekļu jomā.

⁽²⁾ Konkrētos apstākļos tas ietver uzņēmumus, kas jāatdala no kādas puses uzņēmuma vai uzņēmuma aktīviem; skat. šā dokumenta 35. un turpmākos punktus.

⁽³⁾ Lieta IV/M.913 — *Siemens/Elektrowatt* (1997. gada 18. novembris); lieta IV/M.1578 — *Sanitec/Sphinx* (1999. gada 1. decembris), 255. punkts; lieta COMP/M.1802 — *Unilever/Amora-Maille* (2000. gada 8. marts); lieta COMP/M.1990 — *Unilever/Bestfoods* (2000. gada 28. septembris).

⁽⁴⁾ Paziņojosām pusēm saistībā jāaplicina, ka nodalāmā uzņēmējdarbība ietver visus šos aktīvus un personālu. Ja detalizētais uzņēmējdarbības apraksts, kas jāiesniedz pusēm 27. punktā norādītajā kārtībā, vēlāk izrādītos nepilnīgs šajā aspektā un puses nenodrošinātu uzņēmējdarbībai vajadzīgos papildu aktīvus vai personālu, Komisija var apsvērt nosacītā apstiprinājuma lēmuma atsaukšanu.

27. Lai Komisija varētu noteikt nodalāmā uzņēmuma darbības jomu, pusēm saistībās ir jāiekļauj nodalītā uzņēmuma darbības jomas precīzs apraksts ("uzņēmuma apraksts"). Uzņēmuma apraksts jāpielāgo konkrētajam gadījumam, un tam jāietver visi elementi, kas veido nodalāmo uzņēmumu: materiālie (*piemēram*, pētniecība un attīstība, izplatīšana, pārdošana un tirgvedība) un nemateriālie aktīvi (tādi kā intelektuālā īpašuma tiesības, zinātība un nemateriālās vērtības); licences, atļaujas, pilnvaras, ko valsts organizācijas piešķir uzņēmumam; līgumi, nomas līgumi un saistības (*piemēram*, vienošanās ar piegādātājiem un klientiem) par labu nodalāmajam uzņēmumam; kā arī klientu, kredītu un citi uzskaites dokumenti. Uzņēmuma aprakstā pusēm jāietver visi pārvietojamie darbinieki, ieskaitot norīkotos darbiniekus un pagaidu darbiniekus, kā arī svarīgāko darbinieku saraksts, t.i., darbinieku, kas ir būtiski uzņēmuma dzīvotspējai un konkurētspējai. Šo darbinieku pārcelšana neskar tādu Padomes direktīvu piemērošanu kā direktīva par kolektīvo atlaišanu ⁽¹⁾, direktīva par darbinieku tiesību aizsardzību uzņēmumu īpašnieka maiņas gadījumā ⁽²⁾, un direktīva par darbinieku informēšanu un konsultēšanu ⁽³⁾, kā arī valstu noteikumu par šo direktīvu īstenošanu un valstu citu tiesību aktu piemērošanu. Tiesiskās aizsardzības līdzekļiem jāietver pušu apņemšanās par darījumu nepiedāvāšanu attiecībā uz svarīgākajiem darbiniekiem.
28. Sniedzot uzņēmuma aprakstu, pusēm jāizklāsta arī vienošanās par savu produktu piegādi un pakalpojumu sniegšanu nodalītajam uzņēmumam vai nodalītā uzņēmuma produktu piegādi un pakalpojumu sniegšanu pusēm. Šādas pastāvīgas attiecības ar nodalīto uzņēmumu var būt nepieciešamas, lai saglabātu nodalītā uzņēmuma pilnīgu ekonomisko dzīvotspēju un konkurētspēju kā pamatu pārejai. Komisija atzīs šādas vienošanās tikai tad, ja tās neietekmēs nodalītā uzņēmuma neatkarību no pusēm.
29. Lai izvairītos no pārpratumiem attiecībā uz nodalāmo uzņēmumu, aktīviem vai personālu, kas tiek izmantots vai nodarbināts uzņēmumā, taču pēc pušu vēlēšanās nebūtu nododams līdz ar nodalīšanu, pusēm tie ir tieši jāizslēdz saistību tekstā. Komisija atzīs šādu aktīvu vai personāla izslēgšanu tikai tad, ja puses var skaidri parādīt, ka tas neietekmē uzņēmuma dzīvotspēju un konkurētspēju.
30. Nodalāmajam uzņēmumam ir jābūt dzīvotspējīgam. Tāpēc tiesiskās aizsardzības līdzekļa novērtēšanas posmā Komisija neņem vērā iespējama vai pat sagaidāma nākotnes pircēja resursus. Situācija ir atšķirīga, ja jau procedūras gaitā ir noslēgta vienošanās par pārdošanu un pirkšanu ar konkrētu pircēju, kura resursus var ņemt vērā, novērtējot saistības. Šī situācija sīkāk iztirzāta 56. un turpmākajos punktos.
31. Kad pēc apstiprinājuma lēmuma pieņemšanas ir noteikts pircējs, daži nodalītajā uzņēmumā iekļautie aktīvi vai personāls var izrādīties piedāvātajam pircējam nevajadzīgi. Pircēja apstiprināšanas procesā Komisija var pēc pušu pieprasījuma apstiprināt uzņēmuma nodalīšanu piedāvātajam pircējam bez viena vairākiem aktīviem vai personāla daļām, ja tas neietekmē nodalāmā uzņēmuma dzīvotspēju un konkurētspēju pēc pārdošanas, ņemot vērā piedāvātā pircēja resursus.

1.2. Neatkarīgs uzņēmums un alternatīvu pieņemamības nosacījumi

32. Parasti dzīvotspējīgs uzņēmums ir tāds uzņēmums, kas spēj darboties neatkarīgi no apvienošanās pusēm attiecībā uz izejmateriāliem vai citiem sadarbības veidiem ne tikai pārejas posmā.

⁽¹⁾ Padomes 1998. gada 20. jūlija Direktīva 98/59/EK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz kolektīvo atlaišanu (OV L 225, 12.8.1998., 16. lpp.).

⁽²⁾ Padomes 2001. gada 12. marta Direktīva 2001/23/EK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz darbinieku tiesību aizsardzību uzņēmumu, uzņēmējiesabiedrību vai uzņēmumu vai uzņēmējiesabiedrību daļu īpašnieka maiņas gadījumā (OV L 82, 22.3.2001., 16. lpp.).

⁽³⁾ Padomes 1994. gada 22. septembra Direktīva 94/45/EK par to, kā izveidot Eiropas Uzņēmumu padomi vai procedūru darbinieku informēšanai un uzklaušīšanai Kopienas mēroga uzņēmumos un Kopienas mēroga uzņēmumu grupās (OV L 254, 30.9.1994., 64. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Direktīvu 97/74/EK (OV L 10, 16.1.1998., 22. lpp.); Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 11. marta Direktīva 2002/14/EK, ar ko izveido vispārēju sistēmu darbinieku informēšanai un uzklaušīšanai Eiropas Kopienā (OV L 80, 23.3.2002., 29. lpp.).

33. Komisija vienmēr dod priekšroku esošam, neatkarīgam uzņēmumam. Tas var būt jau agrāk pastāvošs uzņēmums vai uzņēmumu grupa, vai uzņēmuma daļa, kas agrāk nav pati par sevi bijusi juridiski iekļauta.
34. Ja konkurences problēma izraisa horizontālu pārklāšanos, puses var izvēlēties no diviem uzņēmumiem. Naidīga cenas piedāvājuma gadījumos mērķa uzņēmuma darbības nodalīšanas saistības apstākļos, kad ir ierobežota paziņojošām pusēm pieejamā informācija par nodalāmo uzņēmumu, var palielināt risku, ka šis uzņēmums pēc nodalīšanas neizveidosies par dzīvotspējīgu konkurentu, kas efektīvi un ilgstošī konkurētu tirgū. Tāpēc šādās situācijās pusēm var būt piemērotāk piedāvāt nodalīt ieguvēja uzņēmuma darbību.

Izslēgšana

35. Lai gan parasti ir jānodala esošs, dzīvotspējīgs, neatkarīgs uzņēmums, Komisija, ņemot vērā proporcionalitātes principu, var apsvērt arī tādu uzņēmumu nodalīšanu, kam jau ir stipra saikne ar uzņēmumiem, kurus puses patur sev vai kas ir daļēji iekļauti šādos uzņēmumos un tāpēc šajā ziņā ir "jāizslēdz". Lai šādos apstākļos līdz minimumam samazinātu risku dzīvotspējai un konkurētspējai, puses var iesniegt saistības, piedāvājot izslēgt tās esoša uzņēmuma daļas, kas nav noteikti jānodala. Rezultātā šādos apstākļos tiek nodalīts esošs, neatkarīgs uzņēmums, lai gan puses var izslēgt tikai tās daļas, kuras drīkst paturēt, izmantojot "apgriezto izslēgšanu".
36. Jebkurā gadījumā Komisija var pieņemt tādas saistības, kas pieprasa uzņēmuma izslēgšanu, tikai tad, ja Komisija var būt pārliecināta, ka vismaz uzņēmumu nododot pircējam, tiek nodalīts dzīvotspējīgs, neatkarīgs uzņēmums un izslēgšanas radītais risks dzīvotspējai un konkurētspējai līdz ar to ir samazināts līdz minimumam. Tāpēc pusēm jānodrošina, lai izslēgšana stātos spēkā pārejas posmā, t.i., laikā no Komisijas lēmuma pieņemšanas līdz nodalīšanas pabeigšanai (kas nozīmē uzņēmuma juridisko un faktisko nodošanu pircējam), kā tas sīkāk aprakstīts turpmāk 113. punktā. Līdz ar to šā perioda beigās tiek nodalīts dzīvotspējīgs, neatkarīgs uzņēmums. Ja tas nav iespējams vai ja izslēgšana ir īpaši grūta, puses var Komisijai nodrošināt nepieciešamo noteiktības pakāpi, piedāvājot risinājumam tūlītēju pircēju, kā sīkāk aprakstīts turpmāk 55. punktā.

Aktīvu, īpaši zīmolu un licenču, nodalīšana

37. Nodalīšana, kas ietver dažu aktīvu apvienošanu, kuri nav agrāk veidojuši vienotu un dzīvotspējīgu uzņēmumu, rada risku izveidotā uzņēmuma dzīvotspējai un konkurētspējai. Tas jo īpaši attiecas uz gadījumiem, kad ir iesaistīti vairāk nekā vienas puses aktīvi. Komisija var pieņemt tādu pieeju tikai tad, ja uzņēmuma dzīvotspēja ir nodrošināta neatkarīgi no tā, ka aktīvi agrāk nav veidojuši vienotu uzņēmumu. Tā var notikt, ja atsevišķos aktīvus jau var uzskatīt par dzīvotspējīgu un konkurētspējīgu uzņēmumu⁽¹⁾. Līdzīgi tam nodalāmais kopums, kas ietver tikai zīmolus un papildu produkciju, un/vai izplatīšanas līdzekļus, tikai uzņēmuma kārtā var būt pietiekams, lai radītu nosacījumus efektīvai konkurencei⁽²⁾. Šādos apstākļos kopumam, kas sastāv no zīmoliem un aktīviem, jābūt pietiekamam, lai ļautu Komisijai secināt, ka izveidotais uzņēmums uzreiz būs dzīvotspējīgs piemērota pircēja rokās.
38. Uzņēmuma nodalīšana kopumā šķiet labāka par intelektuālā īpašuma tiesību licenču piešķiršanu, jo licenču piešķiršana ietver lielāku nenoteiktību, neļauj licenciātam tūlīt sākt konkurēt tirgū, prasa pastāvīgas attiecības ar pusēm, kas var ļaut licenciāram ietekmēt licenciātu tā konkurētspējīgā darbībā, un

⁽¹⁾ Lieta COMP/M.1806 — *AstraZeneca/Novartis* (2000. gada 26. jūlijs); COMP/M.1628 — *TotalFina/Elf* (2000. gada 9. februāris); lieta IV/M.603 — *Crown Cork & Seal/CarnaudMetalbox* (1995. gada 14. novembris).

⁽²⁾ Lieta COMP/M.2544 — *Masterfoods/Royal Canin* (2002. gada 15. februāris); lieta COMP/M.2337 — *Nestle/Ralston Purina* (2001. gada 27. jūlijs); lieta IV/M.623 — *Kimberly-Clark/Scott Paper* (1996. gada 16. janvāris); lieta COMP/M.3779 — *Pernod Ricard/Allied Domecq* (2005. gada 24. jūnijs).

var izraisīt strīdus starp licenciāru un licenciātu attiecībā uz licences jomu un nosacījumiem. Tāpēc licences piešķiršana kopumā netiks uzskatīta par pieņemamu, ja uzņēmuma nodalīšana liekas īstenojama. Ja konkurences problēmas rada stāvoklis tirgū tādām tehnoloģijām vai intelektuālā īpašuma tiesībām, tehnoloģiju vai intelektuālā īpašuma tiesību nodalīšana ir labākais līdzeklis, jo tā likvidē ilgstošas attiecības starp apvienoto uzņēmumu un tā konkurentiem ⁽¹⁾. Tomēr Komisija var pieņemt licencēšanas vienošanās kā alternatīvu nodalīšanai, ja nodalīšana, piemēram, traucē efektīvu, pastāvīgu izpēti vai būtu neiespējama uzņēmuma rakstura dēļ ⁽²⁾. Minētajām licencēm jāļauj licenciātam efektīvi konkurēt ar pusēm līdzīgi kā situācijā, ja būtu notikusi nodalīšana. Parasti tās ir ekskluzīvas licences, un tās nedrīkst noteikt licenciātam izmantošanas jomas vai ģeogrāfiskus ierobežojumus. Ja pastāvētu kāda nenoteiktība attiecībā uz licences darbības jomu vai nosacījumiem, pusēm jānodala pamata intelektuālā īpašuma tiesības, taču tās var atgūt licenci. Ja pastāv nenoteiktība attiecībā uz licences faktisko piešķiršanu piemērotam licenciātam, puses var apsvērt iespēju piedāvāt tūlītēju licenciātu vai "iepriekšējas novēršanas" risinājumu saskaņā ar apsvērumiem, kas izklāstīti 56. punktā, lai Komisija varētu ar vajadzīgo noteiktības pakāpi secināt, ka līdzeklis tiks īstenots ⁽³⁾.

Zīmolu maiņa

39. Uzņēmuma gadījumos Komisija ir pieņēmusi saistības, kas uz ierobežotu laiku piešķir zīmolam ekskluzīvu licenci nolūkā atļaut licenciātam mainīt produkta zīmolu paredzētajā laikposmā. Šo tā saukto zīmola maiņas saistību pirmā licences posma beigās otrajā posmā puses uzņemas saistības atturēties no jebkādas zīmola izmantošanas ("tukšais posms"). Minēto saistību mērķis ir ļaut licenciātam pārreģistrēt klientus no licencētā zīmola uz savu zīmolu, lai izveidotu dzīvotspējīgu konkurentu, pastāvīgi nenodalot licencēto zīmolu.
40. Zīmola maiņas tiesiskās aizsardzības līdzeklis ir saistīts ar ievērojami lielāku risku efektīvas konkurences atjaunošanai nekā nodalīšana, tostarp zīmola nodalīšana, jo pastāv ievērojama nenoteiktība attiecībā uz to, vai licenciāts nostiprināsies kā aktīvs konkurents tirgū, balstoties uz produktu ar mainīto zīmolu. Zīmola maiņas tiesiskās aizsardzības līdzeklis var būt pieņemams, ja attiecīgais zīmols tiek plaši izmantots un liela tā apgrozījuma daļa tiek gūta ārpus tirgiem, kuros ir konstatētas konkurences problēmas ⁽⁴⁾. Šādos apstākļos zīmola maiņas tiesiskās aizsardzības līdzeklis jānosaka tā, lai nodrošinātu, ka licences piešķiršana efektīvi un ilgstoši uztur konkurenci tirgū un ka licenciāts būs reāls konkurents pēc produktu zīmola maiņas.
41. Tā kā zīmola maiņas saistību panākumi ir lielā mērā saistīti ar licencētā zīmola dzīvotspēju, minēto saistību izstrādē jāizpilda vairāki priekšnosacījumi. Pirmkārt, nododamajam zīmolam jābūt pazīstamam un diezgan stipram, lai tas spētu garantēt licencētajam zīmolam gan tūlītēju dzīvotspēju, gan izdzīvošanu ekonomiskajā ziņā zīmola maiņas periodā. Otrkārt, daļa no aktīviem, kas saistīti ar tirgū laisto licencētā zīmola produktu ražošanu vai izplatīšanu, vai zināšanu nodošanu, var būt nepieciešama, lai nodrošinātu tiesiskās aizsardzības līdzekļa dzīvotspēju ⁽⁵⁾. Treškārt, licencei jābūt ekskluzīvai un parasti visaptverošai, t. i., tā nedrīkst attiekties tikai uz dažiem produktiem konkrētajā tirgū, un tai jāietver

⁽¹⁾ Skat. lieta COMP/M.2972 — DSM/Roche Vitamins (2003. gada 23. jūlijs); lieta IV/M.1378 — Hoechst/Rhône-Poulenc (1999. gada 9. augusts); lieta COMP/M.1601 — Allied Signal/Honeywell (1999. gada 1. decembris); lieta COMP/M.1671 — Dow/UCC (2000. gada 3. maijs).

⁽²⁾ Lieta COMP/M.2949 — Finmeccanica/Alenia Telespazio (2002. gada 30. oktobris); lieta M.3593 — Apollo/Bakelite (2005. gada 11. aprīlis), saistības attiecībā uz oglekļa saites refrakcijas licenci; farmācijas nozarē skat. lietu COMP/M.2972 — DSM/Roche Vitamins (2003. gada 23. jūlijs); lietu IV/M.555 — Glaxo/Wellcome (1995. gada 28. februāris).

⁽³⁾ Lieta COMP/M.2972 — DSM/Roche Vitamins (2003. gada 23. jūlijs).

⁽⁴⁾ Taču pat šādos apstākļos zīmola nodalīšana var būt piemērota, jo īpaši gadījumā, ja rezultātā iegūtā zīmola īpašumtiesību sadalīšana atbilst nozares parastajai praksei, kā piemēru farmācijas nozarē skat. lietu COMP/M.3544 — Bayer Healthcare/Roche (OTC) (2004. gada 19. novembris), 59. punkts par Desenex zīmola nodalīšanu.

⁽⁵⁾ COMP/M.3149 — Procter&Gamble/Wella, 60. punkts; IV/M.623 — Kimberly-Clark/Scott Paper (1996. gada 16. janvāris), 236. punkta i) apakšpunkts. Tas ir jo īpaši svarīgi licencēšanas posmā, kad licenciātam jāgatavojas jauna, konkurētspējīga zīmola ieviešanai. Šāda jauna zīmola ieviešana šķiet neiespējama, ja pircējam nākas izvēlēties ievērojamus resursus licencētā zīmola ražošanas procesam, tirgvedībai un izplatīšanai; COMP/M.2337 — Nestlé/Ralston Purina (2001. gada 27. jūlijs), 67. un turpmākie punkti; COMP/M.2621 — SEB/Moulinex (2002. gada 8. janvāris), 140. punkts.

intelektuālā īpašuma tiesības, lai nodrošinātu, ka klienti atpazīs šo produktu, kuram mainīts zīmols. Pusēm netiks ļauts izmantot līdzīgus vārdus vai simbolus, jo tas varētu mazināt zīmola maiņas ietekmi. ⁽¹⁾ Ceturtkārt, ņemot vērā konkrētā gadījuma īpatnības, gan licencei, gan "tukšajam posmam" ir jābūt pietiekami ilgam, lai zīmola maiņas tiesiskās aizsardzības līdzeklis pēc iedarbības būtu līdzīgs nodalīšanai ⁽²⁾.

42. Potenciālā licenciāta identitāte ir saistību izpildes galvenais faktors. Ja pastāv nenoteiktība attiecībā uz vairāku piemērotu licenciātu pieejamību, kuri būtu spējīgi un motivēti veikt zīmola maiņu, puses var apsvērt iespēju piedāvāt tūlītēju vai iepriekšējās novēršanas risinājumu atbilstoši apsvērumiem, kas izklāstīti turpmāk 53. punktā.

1.3. Uzņēmumu nodalīšanas neatgriezeniskuma klauzula

43. Lai saglabātu tiesiskās aizsardzības līdzekļa strukturālo ietekmi, saistībās jāparedz, ka apvienotais uzņēmums pēc tam nevarēs iegūt ietekmi ⁽³⁾ pār visu nodalīto uzņēmumu vai tā daļu. Saistībās parasti jāparedz, ka ievērojamā laikposmā, parasti 10 gadus, nebūs iespējama būtiskas ietekmes atgūšana. Taču saistībās var paredzēt arī atteikšanos, kas ļauj Komisijai atbrīvot puses no šā pienākuma, ja vēlāk noskaidrojas, ka tirgus struktūra ir mainījusies tādā mērā, ka vairs nav nepieciešams izslēgt ietekmi pār nodalīto uzņēmumu, lai panāktu kopējam tirgum atbilstošu koncentrāciju. Pat ja nav iekļauts konkrēts pants, uzņēmuma atgūšana būtu pušu saistībās netieši izteikto pienākumu pārkāpums, jo tas nelabvēlīgi ietekmētu līdzekļu efektivitāti.

1.4. Alternatīvas nodalīšanas saistības: "Kroņa dārgakmeņi"

44. Dažos gadījumos pušu izvēlētās nodalīšanas iespējas īstenošana (kur dzīvotspējīgs uzņēmums risina konkurences problēmas) var būt nenoteikta, ņemot vērā, piemēram, trešo pušu pirmpirkuma tiesības vai nenoteiktību attiecībā uz galveno līgumu nodošanu, intelektuālā īpašuma tiesībām vai piemērota pircēja atrašanu. Tomēr puses var uzskatīt, ka tās būs spējīgas nodalīt šo uzņēmumu piemērotam pircējam ļoti īsā laikā.
45. Šādos apstākļos Komisija nevar uzņemties risku, ka rezultātā netiks saglabāta efektīva konkurence. Attiecīgi Komisija pieņems minētās nodalīšanas saistības tikai ar šādiem nosacījumiem: a) nepastāv nenoteiktība, ka pirmā nodalīšana, kas piedāvāta saistībās, ietvertu dzīvotspējīgu uzņēmumu, un b) pusēm jāpiedāvā otra nodalīšanas alternatīva, kura pusēm būs jāīsteno, ja tās nespēs izpildīt pirmās saistības pirmajai nodalīšanai noteiktajos termiņos ⁽⁴⁾. Minētajām alternatīvajām saistībām parasti jābūt "kroņa dārgakmeņim" ⁽⁵⁾, t. i., vismaz līdzvērtīgām pirmajai piedāvātajai nodalīšanai dzīvotspējīga konkurenta izveidošanas nozīmē pēc īstenošanas; tām nevajadzētu ietvert nenoteiktību attiecībā uz to īstenošanu, un tās jāvar ātri īstenot, lai nepieļautu, ka īstenošanas laiks kopumā pārsniedz periodu, kādu parasti uzskatītu par pieņemamu attiecīgā tirgus apstākļos. Lai samazinātu risku pārejas posmā, pārejas posma saglabāšanas un nodalījuma nodrošināšanas pasākumiem noteikti jāattiecas uz visiem aktīviem, kas iekļauti abās nodalīšanas alternatīvās. Turklāt saistībām ar skaidriem kritērijiem un stingru laika grafiku jānosaka, kā un kad stājas spēkā alternatīvās nodalīšanas saistības, un Komisijai būs nepieciešams īsāks laiks to īstenošanai.

⁽¹⁾ COMP/M.3149 — *Procter&Gamble/Wella* (2003. gada 30. jūlijs), 61. punkts; COMP/M.2337 — *Nestlé/Ralstone Purina* (2001. gada 27. jūlijs), 68. punkts; COMP/M.2621 — *SEB/Moulinex* (2002. gada 8. janvāris), 141. punkts; IV/M.623 — *Kimberly-Clark/Scott Paper* (1996. gada 16. janvāris), 236. punkta ii) apakšpunkts.

⁽²⁾ Piemēram, ņemot vērā produktu dzīves ciklu, salīdziniet ar COMP/M.2621 — *SEB/Moulinex* (2002. gada 8. janvāris), 141. punktu, kur saistību ilgums būtībā aptvēra laikposmu, kas līdzvērtīgs aptuveni trim produktu dzīves cikliem; to apstiprina PIT spriedums lietā T-119/02 *Royal Philips Electronics* pret Komisiju, 2003, ECR II-1433, 112. un turpmākie punkti.

⁽³⁾ Iepriekšējais uzņēmuma īpašnieks var ietekmēt nodalītā uzņēmuma konkurējošu darbību, tādējādi apdraudot tiesiskās aizsardzības līdzekļa mērķa sasniegšanu.

⁽⁴⁾ Skat. PIT spriedumu lietā T-210/01 *General Electric* pret Komisiju, 2005, ECR II-5575, 617. punkts; COMP/M.1453 — *AXA/GRE* (1999. gada 8. aprīlis).

⁽⁵⁾ Alternatīva var būt pilnīgi cits uzņēmums vai sākotnējam kopumam pievienoti papildu uzņēmumi un aktīvi, ja pastāv nenoteiktība attiecībā uz piemērota pircēja atrašanu.

46. Ja pastāv nenoteiktība attiecībā uz nodalīšanas īstenošanu sakarā ar trešo pušu tiesībām vai piemērota pircēja atrašanu, “kroņa dārgakmens” saistības un tūlītējie pircēji, kā aprakstīts turpmāk 54. punktā, risina vienas un tās pašas problēmas, tāpēc puses var izvēlēties kādu no šīm struktūrām.

1.5. Nodošana piemērotam pircējam

47. Nodalīšanas paredzētā ietekme tiks panākta tikai tad, ja un kad uzņēmums būs nodots piemērotam pircējam, kura rokās tas kļūs par aktīvu un konkurētspējīgu spēku tirgū. Uzņēmuma piemērota pircēja piesaistīšanas potenciāls ir svarīgs elements Komisijas veiktajā piedāvāto saistību piemērotības novērtējumā ⁽¹⁾. Lai nodrošinātu, ka uzņēmums tiek nodalīts piemērotam pircējam, saistībās jāietver tā piemērotības kritēriji, kas ļaus Komisijai secināt, ka uzņēmuma nodalīšana šādam pircējam varēs novērst konstatētās konkurences problēmas.

a) Pircēja piemērotība

48. Standarta prasības pircējam ir šādas:

- pircējam jābūt neatkarīgam no pusēm un nesaistītam ar tām;
- pircējam jābūt finanšu līdzekļiem, pārbaudītām un piemērotām zināšanām, kā arī motivācijai un spējai uzturēt un attīstīt nodalīto uzņēmumu kā dzīvotspējīgu, aktīvu un konkurētspējīgu spēku konkurencē ar pusēm un citiem konkurentiem; un
- uzņēmuma iegāde, ko veic piedāvāts pircējs, nedrīkst potenciāli radīt jaunas konkurences problēmas, ne arī izraisīt saistību izpildes nokavējuma risku. Tāpēc no piedāvātā pircēja pamatoti jāsgaida visu nodalāmā uzņēmuma iegādei nepieciešamo atļauju saņemšana no atbilstošajām pārvaldes iestādēm.

49. Standarta prasības pircējam var papildināt katrā atsevišķā gadījumā. Piemērs tam ir prasība attiecīgos gadījumos, lai pircējs vadītos pēc industriāliem, nevis finansiāliem apsvērumiem ⁽²⁾. Saistībās parasti iekļauj pantu, saskaņā ar kuru lietas konkrēto apstākļu dēļ finansiālu apsvērumu vadīts pircējs var nespēt vai nebūt motivēts attīstīt uzņēmumu kā dzīvotspējīgu un konkurētspējīgu spēku tirgū, pat ņemot vērā, ka tas varētu iegūt vajadzīgās vadības zināšanas (piemēram, pieņemot darbā vadītājus, kuriem ir pieredze attiecīgajā nozarē), un tāpēc tas, ka pircējs ir finansiālu apsvērumu vadīts, nelikvidētu konkurences problēmas ar pietiekamu noteiktību.

b) Piemērota pircēja noskaidrošana

50. Kopumā ir trīs veidi, kā nodrošināt, lai uzņēmums tiktu nodots piemērotam pircējam. Pirmkārt, uzņēmums noteiktā laikā pēc lēmuma pieņemšanas tiek nodots pircējam, kuru apstiprinājusi Komisija, pamatojoties uz pircējam izvirzītajām prasībām. Otrkārt, papildus pirmajai kategorijai izvirzītajiem nosacījumiem saistības paredz, ka puses nedrīkst pabeigt izziņoto darbību, pirms tās stājas saistošās līgumattiecībās ar uzņēmuma pircēju, kuru apstiprinājusi Komisija (tā saukto “tūlītējo pircēju”). Treškārt, puses nosaka pircēju uzņēmumam un stājas saistošās līgumattiecībās jau Komisijas procedūras ⁽³⁾ laikā (tā sauktais “iepriekšējas novēršanas” ⁽⁴⁾ līdzeklis). Galvenā atšķirība starp divām pēdējām iespējām ir tā, ka tūlītēja pircēja gadījumā pircēja identitāte Komisijai nav zināma, pirms tiek pieņemts apstiprinājuma lēmums.

51. Kategorijas izvēle ir atkarīga no riska, kas saistīts ar darījumu, un līdz ar to no līdzekļiem, kas ļauj Komisijai secināt ar pietiekamu noteiktības pakāpi, ka saistības tiks izpildītas. Tas būs atkarīgs no nodalāmā uzņēmuma rakstura un apjoma, uzņēmuma degradācijas riska pārejas posmā līdz nodalīšanai un jebkādas nenoteiktības, kas saistīta ar nodošanu un īstenošanu, īpaši no piemērota pircēja atrašanas riska.

⁽¹⁾ Lieta IV/M.913 — *Siemens/Elektrowatt* (1997. gada 18. novembris).

⁽²⁾ Skat. saistības lietā COMP/M.2621 — *SEB/Moulinex* (2002. gada 8. janvāris), kas paredz, ka licenciātam jābūt savai preču zīmei konkrētajā nozarē. Atsevišķos tirgos var būt vajadzīga pietiekama atpazīstamības pakāpe no klientu viedokļa, lai pircējs varētu pārvērst nodalāmo uzņēmumu konkurētspējīgā tirgus spēkā.

⁽³⁾ Uzņēmuma nodošanu drīkst īstenot pēc Komisijas lēmuma.

⁽⁴⁾ Šo terminoloģiju citās jurisdikcijās var izmantot atšķirīgi.

(1) Nodalītā uzņēmuma pārdošana noteiktā termiņā pēc lēmuma

52. Izvēloties pirmo kategoriju, pamatojoties uz prasībām pircējam, puses var pārdot nodalīto uzņēmumu noteiktā termiņā pēc lēmuma pieņemšanas. Šī procedūra varētu būt piemērota vairumā gadījumu, ja vien var paredzēt vairākus pircējus dzīvotspējīgam uzņēmumam un nodalīšanu nesarežģī vai netraucē īpašas problēmas. Ja pircējam jābūt īpaši kvalifikācijai, šī procedūra var būt piemērota, kad pieejams pietiekams daudzums ieinteresētu potenciālo pircēju, kuri atbilst konkrētajām prasībām pircējiem, kuras šādos gadījumos jāiekļauj saistībās. Šādos apstākļos Komisija var secināt, ka nodalīšana tiks īstenota un nav iemeslu apturēt izziņotās koncentrācijas īstenošanu pēc Komisijas lēmuma.

(2) Tūlītējs pircējs

53. Ir gadījumi, kad vienīgi tūlītēja pircēja piedāvāšana ļauj Komisijai ar vajadzīgo noteiktības pakāpi secināt, ka uzņēmums tiks efektīvi nodalīts piemērotam pircējam. Tāpēc pusēm saistībās jāaņemamas neizpildīt izziņoto darbību līdz brīdim, kad tās stājas saistošās līgumattiecībās ar nodalāmā uzņēmuma pircēju, kuru apstiprinājusi Komisija ⁽¹⁾.
54. Pirmkārt, tas attiecas uz gadījumiem, kad pastāv ievērojami šķēršļi nodalīšanai, piemēram, trešo pušu tiesības vai nenoteiktība attiecībā uz piemērota pircēja atrašanu ⁽²⁾. Šādos gadījumos tūlītējs pircējs ļauj Komisijai ar vajadzīgo noteiktības pakāpi secināt, ka saistības tiks īstenotas, jo šāda aņemšanās rada lielāku stimulu pusēm pabeigt nodalīšanu, lai varētu īstenot savu pašu koncentrāciju. Šajos apstākļos puses var izvēlēties starp tūlītēja pircēja piedāvāšanu un alternatīvām nodalīšanas saistībām, kā aprakstīts 46. punktā.
55. Otrkārt, tūlītējs pircējs var būt vajadzīgs gadījumos, kas rada ievērojamu risku attiecībā uz nodalāmā uzņēmuma konkurētspējas un pārdošanas iespējas saglabāšanu pārejas posmā līdz nodalīšanai. Šī kategorija ietver gadījumus, kad nodalāmā uzņēmuma degradācijas risks ir augsts, jo īpaši sakarā ar risku zaudēt darbiniekus, kuri ir svarīgākie uzņēmumā, vai kad pārejas risks palielinās tāpēc, ka puses nespēj veikt izslēgšanas procesu pārejas posmā, bet izslēgšana var notikt tikai tad, kad ir noslēgts pārdošanas un pirkšanas līgums ar pircēju. Nosacījums par tūlītēju pircēju var paātrināt nodalāmā uzņēmuma nodošanu — ņemot vērā paaugstināto motivāciju pusēm pabeigt nodalīšanu, lai varētu īstenot pašas savu koncentrāciju — tādā mērā, kādā saistības ļauj Komisijai ar vajadzīgo noteiktības pakāpi secināt, ka šis risks ir ierobežots un nodalīšana tiks efektīvi īstenota ⁽³⁾.

(3) Iepriekšējās novēršanas līdzekļi

56. Trešā kategorija ietver gadījumus, kad puses nosaka un noslēdz juridiski saistošu līgumu ar pircēju, vispārīgi aprakstot pirkuma būtiskākos elementus Komisijas procedūras laikā ⁽⁴⁾. Komisija varēs galīgajā lēmumā noteikt, vai nodalītā uzņēmuma nodošana noteiktajam pircējam novērsīs konkurences problēmas. Ja Komisija atļauj paziņoto koncentrāciju, nav nepieciešami Komisijas papildu lēmumi pircēja apstiprināšanai, un drīz pēc tam var notikt nodalītā uzņēmuma pārdošana.
57. Komisija atbalsta iepriekšējās novēršanas tiesiskās aizsardzības līdzekļus, jo īpaši gadījumos, kad pircēja identitāte ir izšķiroša piedāvātā tiesiskās aizsardzības līdzekļa efektivitātei. Tas attiecas uz gadījumiem, kad apstākļu ietekmē tikai dažus potenciālos pircējus var uzskatīt par piemērotiem, īpaši tāpēc, ka nodalītais uzņēmums pats par sevi nav dzīvotspējīgs, bet tā dzīvotspēju nodrošinās tikai konkrēti

⁽¹⁾ Lieta COMP/M.3796 — *Omya/Huber PCC* (2006. gada 19. jūlijs); lieta COMP/M.2972 — *DSM/Roche Vitamins* (2003. gada 23. jūlijs); lieta COMP/M.2060 — *Bosch/Rexroth* (2000. gada 13. decembris); lieta COMP/M.2337 — *Nestlé/Ralston Purina* (2001. gada 27. jūlijs); COMP/M.2544 — *Masterfoods/Royal Canin* (2002. gada 15. februāris); COMP/M.2947 — *Verbund/Energie Allianz* (2003. gada 11. jūnijs).

⁽²⁾ Skat. lietu COMP/M.2060 — *Bosch/Rexroth* (2000. gada 13. decembris), 92. punkts.

⁽³⁾ Skat. lietu COMP/M.2060 — *Bosch/Rexroth* (2000. gada 13. decembris), 95. punkts.

⁽⁴⁾ Šādi līgumi parasti ietekmē Komisijas galīgo lēmumu, ar kuru pieņem konkrēto tiesiskās aizsardzības līdzekli.

pircēja aktīvi, vai gadījumiem, kad pircējam jāpiemīt konkrētām īpašībām, lai tiesiskās aizsardzības līdzeklis atrisinātu konkurences problēmas ⁽¹⁾. Ja puses izvēlas slēgt saistošu līgumu ar piemērotu pircēju procedūras laikā, izmantojot iepriekšējās novērtēšanas risinājumu, Komisija šajos apstākļos var ar vajadzīgo noteiktības pakāpi secināt, ka saistības tiks izpildītas, veicot pārdošanu piemērotam pircējam. Šādās situācijās "tūlītējā pircēja" risinājums ar konkrētām prasībām attiecībā uz pircēja piemērotību kopumā tiks uzskatīts par līdzvērtīgu un pieņemamu.

2. Saišu ar konkurentiem likvidēšana

58. Nodalīšanas saistības var tikt izmantotas arī saišu likvidēšanai starp pusēm un konkurentiem gadījumos, kad šīs saites veicina apvienošanās radītās konkurences problēmas. Lai likvidētu strukturālu saiti ar svarīgu konkurentu ⁽²⁾, var būt nepieciešama kopuzņēmuma vai konkurenta mazākuma akciju nodalīšana ⁽³⁾.
59. Lai gan šādu daļu nodalīšana ir vēlāmākais risinājums, Komisija var izņēmuma kārtā pieņemt atteikšanos no tiesībām saistībā ar konkurenta mazākuma daļu, ja vien konkrētajos apstākļos iespējams izslēgt iespēju, ka no konkurenta mazākuma akcijām gūtie finanšu ienākumi paši radīs konkurences problēmas ⁽⁴⁾. Šādos apstākļos pusēm jāatsakās no visām ar šādu akciju turējumu saistītām tiesībām, kas ietekmētu darbību konkurences ziņā, piemēram, no pārstāvības valdē, veto tiesībām un arī tiesībām uz informāciju ⁽⁵⁾. Komisija var pieņemt šādu saites ar konkurentu likvidēšanu tikai tad, ja no tiesībām atsakās visaptveroši un paliekoši ⁽⁶⁾.
60. Ja konkurences problēmas rada līgumi ar uzņēmumiem, kas piegādā tos pašus produktus vai sniedz tos pašus pakalpojumus, piemērots tiesiskās aizsardzības līdzeklis var būt attiecīgā līguma, piemēram, izplatīšanas līguma ar konkurentiem ⁽⁷⁾ vai konkrētas komercdarbības koordinēšanu izraisošu līgumu ⁽⁸⁾, pārtraukšana. Tomēr vienīgi izplatīšanas līguma pārtraukšana likvidēs konkurences problēmas tikai tad, ja tiks nodrošināta arī konkurenta produkta izplatīšana nākotnē un efektīvs, konkurētspējīgs spiediens uz pusēm.

3. Citi tiesiskās aizsardzības līdzekļi

61. Lai gan vēlāmākie tiesiskās aizsardzības līdzekļi ir nodalīšana vai saišu ar konkurentiem likvidēšana, tie nav vienīgie tiesiskās aizsardzības līdzekļi, kas var likvidēt konkrētas konkurences problēmas. Tomēr nodalīšana ir etalons citiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem efektivitātes un iedarbīguma ziņā. Tāpēc Komisija var pieņemt citus saistību veidus, taču tikai tādos apstākļos, kur otrs piedāvātais tiesiskās aizsardzības līdzeklis iedarbības ziņā ir vismaz līdzvērtīgs nodalīšanai ⁽⁹⁾.

⁽¹⁾ Skat. lietu COMP/M.3916 — *T-Mobile Austria/tele.ring* (2006. gada aprīlis), atsevišķu mobilās telefonijas vietņu un frekvenču, kuras nenodrošināja dzīvotspējīgu uzņēmējdarbību, nodalīšana varēja notikt tikai konkurentam, kuram varētu būt līdzīga loma tirgū kā *tele.ring*; COMP/M.4000 — *Inco/Falconbridge* (2006. gada 4. jūlijs), niķeļa apstrādes uzņēmuma nodalīšana varēja notikt tikai konkurentam, kas vertikāli integrēts niķeļa piegādē; lieta COMP/M.4187 — *Metso/Aker Kvaerner* (2006. gada 12. decembris), tikai viens pircējs bija piemērots nodalāmo uzņēmumu iegādei, jo tas bija vienīgais, kuram bija vajadzīgās zināšanas un klātbūtne blakus tirgos; lieta COMP/M.3436 — *Continental/Phoenix* (2004. gada 26. oktobris), tikai izplatīšanas kopuzņēmuma partneris spēja padarīt nodalīto uzņēmumu dzīvotspējīgu; lieta COMP/M.3136 — *GE/Agfa* (2003. gada 5. decembris).

⁽²⁾ Lieta IV/M.942 — *VEBA/Degussa* (1997. gada 3. decembris).

⁽³⁾ Lieta COMP/M.3653 — *Siemens/VA Tech* (2005. gada 13. jūlijs), 491., 493. un turpmākie punkti.

⁽⁴⁾ Skat. lietu COMP/M.3653 — *Siemens/VA Tech* (2005. gada 13. jūlijs), 327. un turpmākie punkti, kur mazākuma akciju ietekmi finanšu ziņā varēja izslēgt, jo šīs daļas pārdošanas iespēja jau bija īstenota.

⁽⁵⁾ Lieta COMP/M.4153 — *Toshiba/Westinghouse* (2006. gada 19. septembris).

⁽⁶⁾ Skat. lietu COMP/M.3440 — *ENI/EDP/GDP* (2004. gada 9. decembris), 648. un turpmākie punkti, 672. punkts.

⁽⁷⁾ Par izplatīšanas līgumu pārtraukšanai skat. lietu COMP/M.3779 — *Pernod Ricard/Allied Domecq* (2005. gada 24. jūnijs); lietu COMP/M.3658 — *Orkla/Chips* (2005. gada 3. marts).

⁽⁸⁾ Skat. jo īpaši jūras transporta nozarē lietu COMP/M.3829 — *Maersk/PONL* (2005. gada 29. jūlijs) un lietu COMP/M.3863 — *TUI/CP Ships* (2005. gada 12. oktobris). Šajās lietās puses apņēmas atsaukt dalību dažās līnijpārvadātāju konferencēs un konsorcijs.

⁽⁹⁾ Lieta COMP/M.3680 — *Alcatel/Finmeccanica/Alcatel Alenia Space & Telespazio* (2005. gada 28. aprīlis), kur nodalīšana nebija iespējama.

Piekluves tiesiskās aizsardzības līdzekļi

62. Vairākos gadījumos Komisija ir pieņēmusi tiesiskās aizsardzības līdzekļus, kas paredz piekluves nodrošināšanu galvenajai infrastruktūrai, tīkliem, galvenajai tehnoloģijai, tostarp patentiem, zinātībai vai citām intelektuālā īpašuma tiesībām un būtiskam ieguldījumam. Parasti puses piešķir šādu piekluvi trešām pusēm, balstoties uz nediskriminēšanas un pārredzamības principiem.
63. Lai atvieglotu konkurentu iekļūšanu tirgū, var iesniegt saistības, kas piešķir piekluvi infrastruktūrai un tīkliem. Tās var būt pieņemamas Komisijai, ja ir pietiekami skaidrs, ka tiešām parādīsies jauni konkurenti, kas likvidēs jebkādu būtisku kaitējumu efektīvai konkurencei ⁽¹⁾. Citi piekluves saistību piemēri ir saistības, kas sniedz piekluvi maksas TV platformām ⁽²⁾ un enerģijai, izmantojot gāzes realizācijas programmas ⁽³⁾. Bieži vien iekļūšanas šķēršļu pietiekamu samazināšanu nepanāk ar atsevišķiem pasākumiem, bet gan ar pasākumu kopumu, kas ietver gan nodalīšanas tiesiskās aizsardzības līdzekļus un piekluves saistības, vai saistību kopumu, kas vērstas uz to, lai kopumā atvieglotu konkurentu iekļūšanu tirgū, izmantojot virkni dažādu pasākumu. Ja šīs saistības patiesi nodrošina, ka tirgū savlaicīgi ienāk pietiekams skaits jaunu konkurentu un padara šo iekļūšanu iespējamu, tad var uzskatīt, ka to ietekme uz konkurenci tirgū būs līdzvērtīga nodalīšanai. Ja nevar secināt, ka iekļūšanas šķēršļu mazināšana, piedāvājot saistības, izraisīs jaunu konkurentu ienākšanu tirgū, Komisija noraidīs šādu tiesiskās aizsardzības līdzekļu kopumu ⁽⁴⁾.
64. Lai nodrošinātu, ka konkurence ierobežojumu rezultātā netiks būtiski traucēta, var iesniegt arī saistības, kas piešķir nediskriminējošu piekluvi apvienošanās pušu infrastruktūrai vai tīkliem. Iepriekšējos Komisijas lēmumos saistības paredzēja piekluves piešķiršanu cauruļvadiem ⁽⁵⁾ un telekomunikāciju vai līdzīgiem tīkliem ⁽⁶⁾. Komisija pieņems šādas saistības tikai tad, ja varēs secināt, ka šīs saistības būs efektīvas un konkurenti tās izmantos, lai likvidētu ierobežojumu problēmas. Īpašos gadījumos var būt noderīgi saistīt šādas saistības ar tūlītēju vai iepriekšējās novēršanas noteikumu, lai Komisija varētu ar vajadzīgo noteiktības pakāpi secināt, ka saistības tiks īstenotas ⁽⁷⁾.
65. Līdzīgi tam svarīgāko tehnoloģiju vai intelektuālā īpašuma tiesību kontrole var radīt bažas par tādu konkurentu ierobežošanu, kuru darbība ir atkarīga no tehnoloģijas vai intelektuālā īpašuma tiesībām, kas dod būtisku ieguldījumu darbībai pakārtotā tirgū. Tas attiecas, piemēram, uz gadījumiem, kad konkurences problēmas rodas, jo puses var neizpaust informāciju, kas nepieciešama dažādu iekārtu sadarbības nodrošināšanai. Šādos apstākļos apņemšanās nodrošināt konkurentiem piekluvi vajadzīgajai informācijai var likvidēt konkurences problēmas ⁽⁸⁾. Līdzīgi nozarēs, kur dalībniekiem parasti jāsadarbojas, savstarpēji izsniedzot patentus, ja apvienotais uzņēmums vairs nav motivēts izsniegt licences tādā pašā mērā un ar tiem pašiem nosacījumiem kā agrāk, šīs problēmas var likvidēt ar saistībām, kas
- ⁽¹⁾ Skat. PIT spriedumu lietā T-177/04 *easyJet* pret Komisiju, 2006, ECR II-1931, 197. un turpmākie punkti.
- ⁽²⁾ Skat. lietu COMP/M.2876 — *Newscorp/Telepiù* (2003. gada 2. aprīlis), 225. un turpmākie punkti, kur saistības ietvēra konkurentu piekluvi visiem maksas TV tīkla būtiskajiem elementiem, piemēram, 1) piekluvi vajadzīgajam saturam, 2) piekluvi tehniskajai platformai, kā arī 3) piekluvi vajadzīgajiem tehniskajiem pakalpojumiem. Līdzīgi lietā COMP/JV.37 — *BskyB/Kirch Pay TV* (2000. gada 21. marts), ko apstiprina PIT spriedums lietā T-158/00 ARD pret Komisiju, 2003, ECR II-3825, Komisija pieņēma saistības, kas sniedza citiem operatoriem visaptverošu piekluvi maksas TV tirgum.
- ⁽³⁾ Skat. lietu COMP/M.3696 — *E.ON/MOL* (2005. gada 21. decembris); lietu COMP/M.3868 — *DONG/Elsam/Energi E2* (2006. gada 14. marts).
- ⁽⁴⁾ Gaisa transporta uzņēmumu apvienošanās gadījumos ar iekļūšanas barjeru samazināšanu vien, pusēm uzņemoties piedāvāt laika nišas konkrētās lidostās, ne vienmēr var būt pietiekami, lai nodrošinātu jaunu konkurentu ienākšanu šajos maršrutos, kur rodas konkurences problēmas, un lai padarītu tiesiskās aizsardzības līdzekli iedarbības ziņā līdzvērtīgu nodalīšanai.
- ⁽⁵⁾ Lieta COMP/M.2533 — *BP/E.ON* (2001. gada 20. decembris), piekluve cauruļvadiem papildu akciju nodalīšanai cauruļvadu uzņēmumā; lieta COMP/M.2389 — *Shell/DEA* (2001. gada 20. decembris), piekluve etilēna importa terminālim.
- ⁽⁶⁾ Par piekluvi telekomunikāciju tīkliem skat. lietu COMP/M.2803 — *Telia/Sonera* (2002. gada 10. jūlijs); lietu IV/M.1439 — *Telia/Telenor* (1999. gada 13. oktobris); lietu COMP/M.1795 — *Vodafone/Mannesmann* (2000. gada 12. aprīlis). Skat. arī lietu COMP/M.2903 — *DaimlerChrysler/Deutsche Telekom/JV* (2003. gada 30. aprīlis), kur Komisija pieņēma saistības, kas nodrošināja trešām pusēm piekluvi telemātikas tīklam un samazināja šķēršļus iekļūšanai tirgū, ļaujot izmantot maksas iekasēšanai paredzētās telemātikas ierīces daļas, ko piedāvāja puses.
- ⁽⁷⁾ Skat. "kvalitatīvo moratoriju" lietā COMP/M.2903 — *DaimlerChrysler/Deutsche Telekom/JV* (2003. gada 30. aprīlis), 76. punkts.
- ⁽⁸⁾ Lieta COMP/M.3083 — *GE/Instrumentarium* (2003. gada 2. septembris); lieta COMP/M.2861 — *Siemens/Draegerwerk* (2003. gada 30. aprīlis).

arī turpmāk liek izsniegt licences ar iepriekšējiem nosacījumiem ⁽¹⁾. Šajos gadījumos saistībās vajadzētu paredzēt licences bez izņēmuma tiesībām vai informācijas izpaušanu bez izņēmumiem visām trešām pusēm, kuru darbība atkarīga no intelektuālā īpašuma tiesībām vai informācijas. Turklāt ir jānodrošina, lai izsniegto licenču nosacījumi netraucētu šāda licenču tiesiskās aizsardzības līdzekļa efektīvu īstenošanu. Ja licenču izsniegšanai attiecīgajā tirgū nepastāv skaidri nosacījumi, nosacījumiem, tostarp cenu noteikšanai, ir nepārprotami jāizriet no saistībām (piemēram, ar cenu noteikšanas formulu palīdzību). Alternatīvs risinājums var būt licences bez autoratlīdzības. Turklāt atkarībā no gadījuma licenču piešķiršana var sniegt licenciāram slepenu informāciju par licenciātu, kuri aktīvi konkurē pakārtotajā tirgū, konkurētspējīgu darbību, piemēram, izpaužot pakārtotajā tirgū izmantoto licenču skaitu. Šādos gadījumos, lai līdzeklis būtu piemērots, saistībām jāizslēdz šādas konfidencialitātes problēmas. Kopumā, kā tas aprakstīts iepriekšējā daļā, Komisija pieņems šādas saistības tikai tad, ja varēs secināt, ka tās būs efektīvas un konkurenti tās izmantos.

66. Piekļuves saistības bieži ir sarežģītas pēc būtības un obligāti ietver vispārīgus noteikumus, saskaņā ar kuriem piešķir piekļuvi. Lai tās būtu efektīvas, šīm saistībām jāietver procedūras prasības, kas nepieciešamas to uzraudzībai, piemēram, prasība pēc grāmatvedības uzskaites nodalīšanas infrastruktūrai, lai būtu iespējams pārskatīt iesaistītās izmaksas ⁽²⁾, un piemērotām uzraudzības ierīcēm. Parasti šāda uzraudzība jāveic pašiem tirgus dalībniekiem, piemēram, tiem uzņēmumiem, kuri vēlas gūt labumu no saistībām. Pasākumi, kas ļauj trešām pusēm pašām piemērot saistības, būtībā ir pieeja ātram strīdu risināšanas mehānismam, izmantojot arbitražas procesu (kopā ar pilnvarniekiem) ⁽³⁾ vai arbitražas procesu ar valsts pārvaldes iestāžu dalību, ja tādas ir attiecīgajos tirgos ⁽⁴⁾. Ja Komisija var secināt, ka saistībās paredzētie mehānismi ļaus tirgus dalībniekiem pašiem efektīvi un savlaicīgi tās piemērot, Komisijai nav pastāvīgi jāuzrauga saistības. Minētajos gadījumos Komisijas ieviešanas būtu vajadzīga vienīgi gadījumos, kad puses neievēro to risinājumu prasības, kas rasti ar minēto strīdu izšķiršanas mehānismu palīdzību ⁽⁵⁾. Tomēr Komisija varēs pieņemt šādas saistības tikai tad, ja sarežģītība sākotnēji nerada risku to efektivitātei, bet piedāvātās uzraudzības ierīces nodrošinās šo saistību efektīvu īstenošanu, bet piemērošanas mehānisms — savlaicīgus rezultātus ⁽⁶⁾.

Ilgtermiņa ekskluzīvo līgumu mainīšana

67. Ierosinātās koncentrācijas radītās izmaiņas tirgus struktūrā var padarīt esošos līgumus par nelabvēlīgiem efektīvai konkurencei. Jo īpaši tas attiecas uz ekskluzīviem ilgtermiņa piegādes līgumiem, ja šie līgumi ierobežo konkurentu ieguldījumu iepriekšējā posma tirgū vai arī to piekļuvi klientiem pakārtotā tirgū. Ja apvienotais uzņēmums spēj un ir motivēts šādi ierobežot konkurentus, tādu ierobežojumu ietekme, kuri izriet no jau esošiem ekskluzīviem līgumiem, var ievērojami kavēt efektīvu konkurenci ⁽⁷⁾.
68. Šādos apstākļos esošu ekskluzīvo līgumu pārtraukšanu vai mainīšanu var uzskatīt par piemērotu konkurences problēmu likvidēšanai ⁽⁸⁾. Tomēr pieejamiem pierādījumiem jāļauj Komisijai skaidri

⁽¹⁾ Skat. lietu COMP/M.3998 — *Axalto/Gemplus* (2006. gada 19. maijs).

⁽²⁾ Skat., piem., lietu COMP/M.2803 — *Telia/Sonera* (2002. gada 10. jūlijs); lietu COMP/M.2903 — *DaimlerChrysler/Deutsche Telekom/JV* (2003. gada 30. aprīlis).

⁽³⁾ Saistībā ar šķirējklausulu ietekmi skat. PIT spriedumu lietā T-158/00 *ARD* pret Komisiju, 2003, ECR II-3825, 212., 295., 352. punkts; PIT spriedumu lietā T-177/04 *easyJet* pret Komisiju, 2006, ECR II-1931, 186. punkts.

⁽⁴⁾ Skat. lietu COMP/M.2876 — *Newscorp/Telepiù*; lietu COMP/M.3916 — *T-Mobile Austria/Tele.ring*.

⁽⁵⁾ PIT, spriedums lietā T-158/00 *ARD* pret Komisiju, 2003, ECR II-3825, 212, 295, 352. punkts.

⁽⁶⁾ Skat. PIT spriedumus lietā T-87/05 *EDP* pret Komisiju, 2005, ECR II-3745, 102. un turpmākie punkti; un lietā T-177/04 *easyJet* pret Komisiju, 2006, ECR II-1931, 188. punkts.

⁽⁷⁾ Skat. Komisijas paziņojumu par nehorizontālo apvienošanu [...]; lieta IV/M. 986 — *AGFA Gevaert/DuPont* (1998. gada 11. februāris).

⁽⁸⁾ Lieta COMP/M.2876 — *Newscorp/Telepiù* (2003. gada 2. aprīlis), 225. un turpmākie punkti, kurā piešķīra vienpusējas līguma izbeigšanas tiesības TV saturs piegādātājiem, ierobežojot ekskluzivitātes punktu apjomu un ar saturs nodrošināšanu saistīto nākotnes ekskluzīvo līgumu ilgumu; lieta COMP/M.2822 — *ENI/EnBW/GVS* (2002. gada 17. decembris), kurā piešķīra pirmstermiņa izbeigšanas tiesības visiem gāzes izplatītājiem attiecībā uz visiem ilgtermiņa gāzes piegādes līgumiem; lieta IV/ M.1571 — *New Holland* (1999. gada 28. oktobris); lieta IV/M.1467 — *Rohm and Haas/Morton* (1999. gada 19. aprīlis).

noteikt, ka netiks saglabāta *de facto* ekskluzivitāte. Turklāt šāda ilgtermiņa līgumu mainīšana parasti būs pietiekama tikai tad, ja tā ietverta tiesiskās aizsardzības līdzekļu kopumā konstatēto konkurences problēmu likvidēšanai.

Citi tiesiskās aizsardzības līdzekļi, kas nav nodalīšana

69. Kā norādīts 17. punktā, nestrukturāla veida tiesiskās aizsardzības līdzekļi, piemēram, pušu solījumi atturēties no konkrētas uzņēmējdarbības (piemēram, produktu sasaiste), kopumā nelikvidēs konkurences problēmas, kuras izriet no horizontālas pārklāšanās. Jebkurā gadījumā šāda tiesiskās aizsardzības līdzekļa vajadzīgo efektivitātes pakāpi varētu būt grūti sasniegt, ja netiek efektīvi uzraudzīta tā īstenošana, kā aprakstīts 13. punktā ⁽¹⁾. Komisijai var izrādīties neiespējami pārbaudīt, vai saistības tiek pildītas, un pat citi tirgus dalībnieki, piemēram, konkurenti, var nespēt vispār vai ar vajadzīgo noteiktības pakāpi noteikt, vai puses praksē ievēro saistību nosacījumus. Turklāt konkurenti var arī nebūt motivēti brīdināt Komisiju, jo tie negūst tiešu labumu no saistībām. Tāpēc Komisija var izskatīt citus tiesiskās aizsardzības līdzekļu veidus, kas nav nodalīšana, piemēram, rīcības solījumus, tikai izņēmumā kārtā un īpašos apstākļos, piemēram, attiecībā uz konkurences problēmām, kas rodas konglomerātu struktūrās ⁽²⁾.

Termiņš tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, kas nav nodalīšana

70. Komisija var pieņemt, ka tiek ierobežots to tiesiskās aizsardzības līdzekļu ilgums, kuri nav nodalīšana. Tas, vai termiņš un ilgums ir pieņemami, ir atkarīgs no lietas konkrētajiem apstākļiem, un to nevar vispārīgi iepriekš definēt šajā paziņojumā.

4. Pārskatīšanas klauzula

71. Neatkarīgi no tiesiskās aizsardzības līdzekļa veida saistības parasti ietver pārskatīšanas klauzulu ⁽³⁾. Tas varētu ļaut Komisijai pēc pušu pieprasījuma, norādot pamatotu iemeslu, piešķirt termiņu pagarinājumu vai ārkārtas apstākļos atteikties no šīm saistībām, mainīt vai aizstāt tās.
72. Saistību maiņa, pagarinot termiņus, īpaši attiecas uz nodalīšanas saistībām. Pusēm jāiesniedz pagarinājuma pieprasījums noteiktajā termiņā. Ja puses pieprasa pagarinājumu pirmajam nodalīšanas posmam, Komisija to pieņems, ka ir norādīts pamatots iemesls, tikai tad, ja puses nespēj iekļauties termiņā tādu iemeslu dēļ, par kuriem tās nav atbildīgas, un ja ir sagaidāms, ka puses sekmīgi nodalīs uzņēmumu īsā laikā. Pretējā gadījumā nodalīšanas pilnvarnieks var būt izdevīgākā situācijā, lai uzņemtos nodalīšanu un izpildītu pušu saistības.
73. Komisija var atbrīvot no saistībām vai pieņemt saistību izmaiņas vai to aizstāšanu tikai ārkārtas apstākļos. Tas ļoti reti attieksies uz nodalīšanas saistībām. Tā kā nodalīšanas saistības jāisteno īsā laikā pēc lēmuma pieņemšanas, maz ticams, ka tirgus apstākļi būs mainījušies tik īsā laikā, un Komisija parasti nepieņem izmaiņas saskaņā ar vispārējo pārskatīšanas klauzulu. Īpašās situācijās saistības parasti paredz mērķtiecīgākas pārskatīšanas klauzulas ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Piemēru šādiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem skat. lietā COMP/M.3440 — ENI/EDP/GDP (2004. gada 9. decembris), 663., 719. punkts.

⁽²⁾ Saistībā ar konglomerātu ietekmi uz koncentrāciju skat. EKT 2005. gada 15. februāra spriedumu lietā C 12/03 P Komisija pret *Tetra Laval*, 2005, ECR I-987, 85. un 89. punkts.

⁽³⁾ Tomēr pārskatīšanas klauzula īpaši attiecas uz piekļuvi tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, kuriem sistemātiski šāds punkts jāietver; skat. 74. punktu.

⁽⁴⁾ Kā minēts 30. punktā, Komisija var apstiprināt pircēju bez dažiem no paredzētajiem aktīviem vai personāla, ja tas neietekmē nodalītā uzņēmuma konkurētspēju un dzīvotspēju. Līdzīgi tam punkts par uzņēmumu nodalīšanas neatgriezeniskumu, kā aprakstīts 43. punktā, aizliedz atgūt kontroli pār nodalītajiem aktīviem tikai tad, ja Komisija pirms tam nav atklājusi, ka tirgus struktūra mainījies tādā mērā, ka nodalīšana vairs nav nepieciešama.

74. Atbrīvošana no saistībām, to izmaiņas vai aizstāšana varētu būt piemērotāka saistībām, kas neietver nodalīšanu, piemēram, piekļuves saistībām, kuras var ilgt vairākus gadus un attiecībā uz kurām nevar paredzēt visus ārkārtas apstākļus, Komisijai pieņemot lēmumu. Pirmkārt, šādām saistībām var pieņemt ārkārtas apstākļus, kas attaisno atbrīvošanu no saistībām, to izmaiņas vai aizstāšanu, ja puses parāda, ka tirgus apstākļi ir ievērojami un paliekoši mainījušies. Lai to parādītu, ir vajadzīgs pietiekami ilgs laiks — parasti vismaz vairāki gadi — kopš Komisijas lēmuma pieņemšanas līdz pušu pieprasījumam. Otrkārt, ārkārtas apstākļi var pastāvēt, ja puses var pierādīt, ka tiesiskās aizsardzības līdzekļa piemērošanā iegūtā pieredze liecina, ka tiesiskās aizsardzības līdzekļa mērķis tiks labāk sasniegts, mainot saistību kārtību. Jebkuras atbrīvošanas no saistībām, to izmaiņas vai aizstāšanas gadījumā Komisija ņems vērā arī trešo pušu viedokli, kā arī izmaiņu iespējamo ietekmi uz trešo pušu situāciju un līdz ar to — uz līdzekļa vispārējo efektivitāti. Šajā saistībā Komisija ņems vērā arī to, vai izmaiņas ietekmē trešo pušu tiesības, kas iegūtas jau pēc tiesiskās aizsardzības līdzekļa īstenošanas ⁽¹⁾.
75. Ja, Komisijai pieņemot lēmumu, īpašu iemeslu dēļ nevar paredzēt visus ārkārtas apstākļus, kas saistīti ar šādu saistību īstenošanu, puses var arī iekļaut saistībās klauzulu, kas ļauj Komisijai ierosināt nelielas izmaiņas saistībās. Šādas izmaiņas var būt nepieciešamas, ja sākotnējās saistības nesniedz tajās aprakstīto gaidīto rezultātu un līdz ar to efektīvi nelikvidē konkurences problēmas. No procedūras viedokļa pusēm var būt pienākums šādos gadījumos piedāvāt izmaiņas saistībās, lai sasniegtu tajās aprakstīto rezultātu, vai arī Komisija var pati pēc pušu uzklaušanās atbilstoši mainīt nosacījumus un pienākumus. Šāda veida klauzula parasti attiecas tikai uz gadījumiem, kad īpašas metodes var apdraudēt saistību efektīvu īstenošanu. Šādas klauzulas ir izmantotas, piemēram, attiecībā uz gāzes realizācijas programmu noteikumiem ⁽²⁾.
76. Komisija var pēc pieprasījuma pieņemt formālu lēmumu par jebkuru atbrīvošanu no saistībām, to maiņu vai aizstāšanu vai vienkārši ņemt vērā apmierinošus grozījumus tiesiskās aizsardzības līdzekļos, ko izdara puses, ja šādi grozījumi uzlabo tiesiskās aizsardzības līdzekļa efektivitāti un rezultātā rada juridiski saistošus pienākumus pusēm, piemēram, ieviešot līgumiskus nosacījumus. Saistību maiņa parasti stājas spēkā *ex nunc*. Līdz ar to saistību maiņa ar atpakaļejošu spēku nenovērsīs nekādus saistību pārkāpumus, kas notikuši pirms izmaiņu veikšanas. Tāpēc Komisija var attiecīgos gadījumos turpināt piemērot sankcijas pārkāpumam saskaņā ar Apvienošanās regulas 14. un 15. pantu.

IV. SAISTĪBU IESNIEGŠANAS PROCEDŪRAS ASPEKTI

1. I posms

77. Saskaņā ar Apvienošanās regulas 6. panta 2. punktu Komisija var atzīt koncentrāciju par saderīgu ar kopējo tirgu arī pirms lietas ierosināšanas, ja Komisija ir pārliecināta, ka pēc tam, kad veikta izmaiņas, paziņota koncentrācija vairs neizraisa pamatotas šaubas 1. punkta c) apakšpunkta nozīmē.
78. Puses var neformāli iesniegt saistību piedāvājumus Komisijai pat pirms paziņošanas. Pusēm saistības jāiesniedz ne vairāk kā 20 darba dienu laikā no paziņojuma saņemšanas datuma ⁽³⁾. Komisija informē puses par savām pamatotajām šaubām savlaicīgi pirms minētā termiņa ⁽⁴⁾. Kad puses iesniedz saistības, Komisijas lēmuma termiņš saskaņā ar Apvienošanās regulas 6. panta 1. punktu tiek pagarināts no 25 līdz 35 darba dienām ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Skat. piemērus PIT spriedumā lietā T-119/02 *Royal Philips Electronics* pret Komisiju, 2003, ECR II-1433, 184. punkts.

⁽²⁾ Skat. lietu COMP/M.3868 — *DONG/Elsam/Energi E2* (2006. gada 14. marts), pielikuma 24. punkts.

⁽³⁾ Īstenošanas regulas 19. panta 1. punkts.

⁽⁴⁾ Šādos apstākļos paziņotajām pusēm parasti tiek piedāvāta iespēja piedalīties situācijas analīzes sanāksmē, skat. Konkurences ģenerāldirektorāta EK apvienošanās kontroles procedūru izpildes paraugprakses 33. punktu.

⁽⁵⁾ Apvienošanās regulas 10. panta 1. punkta 2. daļa.

79. Lai izveidotu pamatu lēmumam saskaņā ar 6. panta 2. punktu, saistību piedāvājumiem jāatbilst šādām prasībām:
- a) tajos pilnībā jānorāda materiālās un īstenošanas saistības, ko uzņēmušās puses;
 - b) tos jāparaksta attiecīgi pilnvarotai personai;
 - c) tiem jāpievieno informācija par piedāvātajām saistībām, kā paredzēts Īstenošanas regulā (kā izskaidrots 7. punktā); un
 - d) tiem jāpievieno saistību nekonfidenciāla versija ⁽¹⁾, lai varētu veikt to tirgus pārbaudi ar trešām pusēm. Saistību nekonfidenciālajai versijai jāļauj trešām pusēm pilnībā novērtēt piedāvāto tiesiskās aizsardzības līdzekļu praktisko darbotiespēju un efektivitāti konkurences problēmu likvidēšanā.
80. Komisija novērtēs piedāvājumus, ko puses iesniegušas saskaņā ar šīm prasībām. Komisija par piedāvātajām saistībām apspriedīsies ar dalībvalstu iestādēm un, kad tas tiks uzskatīts par piemērotu, arī ar trešām pusēm, izmantojot tirgus pārbaudi, tostarp jo īpaši ar tām trešām pusēm un to darbinieku atzītajiem pārstāvjiem ⁽²⁾, kuru stāvokli tieši ietekmē piedāvātie tiesiskās aizsardzības līdzekļi. Tirgos, kuros ir valstu pārvaldes iestādes, Komisija var arī pēc vajadzības apspriesties ar kompetentajām valstu pārvaldes iestādēm ⁽³⁾. Turklāt lietās, kuras attiecas uz ģeogrāfisko tirgu, kas ir plašāks par Eiropas Ekonomikas zonu ("EEZ"), vai ar uzņēmuma dzīvotspēju saistītu iemeslu dēļ nodalāmā uzņēmuma apjoms pārsniedz EEZ teritoriju, piedāvāto tiesiskās aizsardzības līdzekļu nekonfidenciālo versiju var apspriest ar konkurences iestādēm, kuras atrodas ārpus EEZ, Kopienas divpusējo sadarbības līgumu ietvaros ar šīm valstīm.
81. Saistības I posmā var pieņemt tikai tad, ja konkurences problēma ir viegli identificējama un novēršama ⁽⁴⁾. Tāpēc konkurences problēmai jābūt tik nepārprotamai un tiesiskās aizsardzības līdzekļiem tik skaidriem, lai nebūtu vajadzības sākt padziļinātu izpēti un lai saistības pietiekami skaidri izslēgtu "pamatotas šaubas" Apvienošanās regulas 6. panta 1. punkta c) apakšpunkta nozīmē ⁽⁵⁾. Ja, pamatojoties uz minēto, novērtējums apstiprina, ka piedāvātās saistības novērš pamatotu šaubu cēloņus, Komisija atļauj apvienošanos I posmā.
82. Laika ierobežojumu dēļ I posmā pusēm jo īpaši svarīgi ir savlaicīgi iesniegt Komisijai Īstenošanas regulā prasīto informāciju, lai pareizi novērtētu saistību saturu un darbotiespēju, kā arī piemērotību pastāvīgai efektīvas konkurences apstākļu saglabāšanai kopējā tirgū. Ja puses nepilda Īstenošanas regulā noteikto pienākumu, Komisijai var nebūt iespējams secināt, ka piedāvātās saistības likvidēs pamatotu šaubu cēloņus.
83. Ja novērtējums parāda, ka piedāvātās saistības nav pietiekamas, lai likvidētu koncentrācijas izraisītās konkurences problēmas, puses tiks par to informētas. Tā kā I posma tiesiskās aizsardzības līdzekļi ir izstrādāti, lai sniegtu skaidru atbildi uz viegli identificējamu konkurences problēmu, var pieņemt tikai nelielas izmaiņas piedāvātajās saistībās. Šādas izmaiņas, kas tiek sniegtas kā nekavējoša atbilde uz apspriešanas iznākumu, var ietvert paskaidrojumus, precizējumus un/vai citus uzlabojumus, kas paredzēti, lai nodrošinātu, ka saistības ir darbotiespējīgas un efektīvas. Tomēr šādas izmaiņas var pieņemt tikai tad, ja tiek nodrošināts, ka Komisija var pienācīgi novērtēt minētās saistības ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ Īstenošanas regulas 20. panta 2. punkts.

⁽²⁾ Salīdziniet ar 2. panta 1. punkta c) apakšpunktu Padomes 2001. gada 12. marta Direktīvā 2001/23/EK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz darbinieku tiesību aizsardzību uzņēmumu, uzņēmēj sabiedrību vai uzņēmumu vai uzņēmēj sabiedrību daļu īpašnieka maiņas gadījumā (OV L 82, 22.3.2001., 16. lpp.). Skat. arī 2. panta 1. punkta g) apakšpunktu Padomes 1994. gada 22. septembra Direktīvā 94/45/EK par to, kā izveidot Eiropas Uzņēmumu padomi vai procedūru darbinieku informēšanai un uzklaušanai Kopienas mēroga uzņēmumos un Kopienas mēroga uzņēmumu grupās (OV L 254, 30.9.1994., 64. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Direktīvu 97/74/EK (OV L 10, 16.1.1998., 22. lpp.).

⁽³⁾ Valsts pārvaldes iestāžu lomu strīdu risināšanas mehānismā skat. 66. punktā.

⁽⁴⁾ Skat. Apvienošanās regulas 30. apsvērumu.

⁽⁵⁾ Skat. PIT spriedumu lietā T-119/02 *Royal Philips Electronics* pret Komisiju, 2003, ECR II-1433, 79. un turpmākie punkti.

⁽⁶⁾ Skat. Īstenošanas regulas 17. apsvērumu un PIT spriedumu lietā T-119/02 *Royal Philips Electronics* pret Komisiju, 2003, ECR II-1433, 237. un turpmākie punkti.

84. Ja lietas galīgais novērtējums, ko sniedz Komisija, parāda, ka vienā vai vairākos tirgos nav konkurences problēmu, tad puses tiks attiecīgi par to informētas un varēs atsaukt nevajadzīgās saistības minētajiem tirgiem. Ja puses neatsauc saistības, Komisija parasti neņem tās vērā, pieņemot lēmumu. Jebkurā gadījumā minētie saistību piedāvājumi nav priekšnoteikums atļaujai.
85. Ja puses ir informētas, ka Komisija plāno savā galīgajā lēmumā noteikt, ka darījums rada konkurences problēmas konkrētā tirgū, pusēm ir jāpiedāvā saistības. Komisija nevar uzspiest nekādus nosacījumus apstiprinājuma lēmumam vienpusēji, bet gan tikai uz pušu saistību pamata ⁽¹⁾. Tomēr, novērtējot, vai pievienot pušu iesniegtās saistības kā nosacījumus vai saistības savam galīgajam lēmumam, Komisija izskatīs, vai saistības ir proporcionālas konkurences problēmai ⁽²⁾. Taču jāuzsver, ka saistību piedāvājumā par nepieciešamiem tiks uzskatīti visi tie elementi, kas vajadzīgi pieņemamu saistību pamatnosacījumu izpildīšanai, kā aprakstīts 9. un turpmākajos punktos. Šī daļa, kā arī iepriekšējās daļās, attiecas arī uz II posma saistībām.
86. Ja Komisija secina, ka pušu piedāvātās saistības nelikvidē pamatotās šaubas, tā izdod 6. panta 1. punkta c) apakšpunktā paredzēto lēmumu un sāk tiesvedību.

2. II posms

87. Saskaņā ar Apvienošanās regulas 8. panta 2. punktu Komisijai jāatzīst koncentrācija par saderīgu ar kopējo tirgu, ja pēc izmaiņu veikšanas pazīnota koncentrācija vairs ievērojami netraucē efektīvu konkurenci Apvienošanās regulas 2. panta 3. punkta nozīmē.
88. Saistības, kas piedāvātas Komisijai saskaņā ar 8. panta 2. punktu, jāiesniedz Komisijai ne vēlāk kā 65 darba dienu laikā no dienas, kad uzsākta tiesvedība. Ja galīgā lēmuma pieņemšanas termiņš pagarināts atbilstoši Apvienošanās regulas 10. panta 3. punktam, arī tiesiskās aizsardzības līdzekļu termiņš tiek automātiski pagarināts par tādu pašu dienu skaitu ⁽³⁾. Komisija tikai ārkārtas apstākļos var pieņemt, ka saistības tiek iesniegtas pirmo reizi pēc šī perioda beigām. Pušu pieprasījums pagarināt termiņu jāsaņem šajā laikposmā, un tajā jāizklāsta ārkārtas apstākļi, kas pēc pušu ieskata to pamato. Lai pagarinājums būtu iespējams, līdztekus ārkārtas apstākļiem ir vajadzīgs arī pietiekams laiks, lai Komisija varētu pienācīgi novērtēt piedāvājumu, un atbilstoša apspriešana ar dalībvalstīm un trešajām pusēm ⁽⁴⁾.
89. Tas, vai tiesiskās aizsardzības līdzekļu iesniegšana pagarinās termiņu, kurā Komisijai jāpieņem galīgais lēmums, ir atkarīgs no brīža procedūrā, kad tiek iesniegtas saistības. Ja puses iesniedz saistības ātrāk nekā 55 darba dienu laikā pēc tiesvedības uzsākšanas, Komisijai jāpieņem galīgais lēmums ne vēlāk kā 90 darba dienu laikā pēc tiesvedības uzsākšanas datuma ⁽⁵⁾. Ja puses iesniedz saistības 55. darba dienā vai vēlāk (pat pēc 65. darba dienas, ja šīs saistības ir pieņemamas sakarā ar ārkārtas apstākļiem, kā aprakstīts 88. punktā), laiks, kurā Komisijai jāpieņem galīgais lēmums, tiek pagarināts līdz 105 darba dienām atbilstoši 10. panta 3. punkta 2. daļai. Ja puses iesniedz saistības ātrāk nekā 55 darba dienu laikā, taču iesniedz pārveidotu versiju 55. dienā vai vēlāk, arī galīgā lēmuma pieņemšanas termiņš tiek pagarināts līdz 105 darba dienām.

⁽¹⁾ Skat. 6. punktu.

⁽²⁾ Skat. EKT 2007. gada 18. decembra spriedumu lietā C-202/06 P *Cementbouw* pret Komisiju, 2007, 54. punkts.

⁽³⁾ Īstenošanas regulas 19. panta 2. punkta 2. daļa

⁽⁴⁾ Īstenošanas regulas 19. panta 2. punkta 3. daļa. Skat. lietu COMP/M.1439 — *Telia/Telenor* (1999. gada 13. oktobris); lietu IV/M.754 — *Anglo American Corporation/Lonrho* (1997. gada 23. aprīlis).

⁽⁵⁾ Ja galīgā lēmuma termiņš pagarināts saskaņā ar Apvienošanās regulas 10. panta 3. punkta 2. daļu pirms 55. darba dienas, tad tiek pagarināts arī šis periods.

90. Ar Komisiju var apspriest piemērotas saistības savlaicīgi pirms 65 darba dienu perioda beigām. Puses tiek mudinātas iesniegt piedāvājumu projektus, kuri attiecas gan uz saturiskajiem, gan īstenošanas aspektiem un kuri nepieciešami, lai nodrošinātu, ka saistības ir pilnībā darbotiespējīgas. Ja puses uzskata, ka konkurences problēmu izpētei un piemērotu saistību izstrādei ir vajadzīgs ilgāks laiks, tās var arī ieteikt Komisijai pagarināt galīgo termiņu atbilstoši 10. panta 3. punkta 1. apakšpunktam. Šāds pieprasījums veicams pirms 65 darba dienu perioda beigām. Komisija saskaņā ar 10. panta 3. punkta 1. apakšpunktu parasti nepagarina termiņu, līdz kuram ir jāpieņem galīgais lēmums, ja pagarinājuma pieprasījums tiek iesniegts pēc īstenošanas regulā paredzētā tiesiskās aizsardzības līdzekļu iesniegšanas termiņa, t. i., pēc 65. darba dienas ⁽¹⁾.
91. Lai izpildītu prasības lēmumam saskaņā ar 8. panta 2. punktu, saistībām ir jāatbilst šādām prasībām:
- a) tām jārisina visas konkurences problēmas, kuras rada koncentrācija, un pilnībā jāapraksta materiālās un īstenošanas saistības, ko uzņēmušās puses;
 - b) tās jāparaksta attiecīgi pilnvarotai personai;
 - c) tām jāpievieno informācija par piedāvātajām saistībām, kā paredzēts Īstenošanas regulā (kā paskaidrots 7. punktā); un
 - d) tām jāpievieno saistību nekonfidenciāla versija ⁽²⁾, lai varētu veikt to tirgus pārbaudi ar trešajām pusēm, lai izpildītu 79. punktā minētās prasības.
92. Komisija novērtēs pušu iesniegtos piedāvājumus saskaņā ar šīm prasībām. Ja vērtēšana apstiprinās, ka piedāvātās saistības novērš pamatotās šaubas (ja Komisija vēl nav iesniegusi iebildumus) vai konkurences problēmas, kas minētas iebildumos, Komisija pēc apspriešanās saskaņā ar 80. punktu pieņems nosacītu apstiprinājuma lēmumu.
93. Savukārt, ja novērtēšanas rezultātā tiek secināts, ka piedāvātās saistības šķiet nepietiekamas, lai atrisinātu koncentrācijas izraisītās konkurences problēmas, puses tiks atbilstoši informētas. ⁽³⁾
94. Apvienošanās regula neuzliek Komisijai pienākumu pieņemt saistības pēc tiesiskās aizsardzības līdzekļu iesniegšanas oficiālā termiņa beigām, ja vien Komisija brīvprātīgi neuzņemas novērtēt saistības konkrētajos apstākļos ⁽⁴⁾. Ņemot vērā iepriekš minēto, ja puses pēc 65 darba dienu termiņa beigām maina piedāvātās saistības, Komisija pieņem šīs mainītās saistības tikai tad, ja, balstoties uz tās informācijas novērtējumu, kas saņemta jau izpētes gaitā, tostarp uz iepriekšēju tirgus pārbaudžu rezultātiem, un bez nepieciešamības veikt turpmākas tirgus pārbaudes, tā var skaidri noteikt, ka šīs saistības pēc īstenošanas pilnībā un nepārprotami atrisinās konstatētās konkurences problēmas, kā arī ja ir pietiekami laika, lai Komisija veiktu atbilstošu novērtēšanu un apspriestos ar dalībvalstīm ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾. Komisija parasti noraida tādas pārveidotas saistības, kas neatbilst minētajiem nosacījumiem ⁽⁷⁾.
-
- ⁽¹⁾ Pirmās instances tiesa apstiprināja, ka Apvienošanās regula un Īstenošanas regula neuzliek Komisijai pienākumu pieņemt saistības, kas iesniegtas pēc oficiālā termiņa, kā noteikts 94. punktā, skat. lietu T-87/05 EDP pret Komisiju, 2005, ECR II-3745, 161. punkts. Tāpēc Komisijai nav jāizskata tiesiskās aizsardzības līdzekļi, kurus puses iesniedz pēc tiesiskās aizsardzības līdzekļu iesniegšanas termiņa beigām, pat ja puses vienojas par galīgā termiņa pagarināšanu. Turklāt tas neatbilstu 10. panta 3. punktā paredzēto pagarinājumu mērķim, kā paskaidrots Apvienošanās regulas 35. apsvērumā. Regulas 10. panta 3. punkta 1. daļā minētais pagarinājums paredzēts, lai dotu pietiekamu laiku konkurences problēmu izpētei, bet pagarinājums 10. panta 3. punkta 2. apakšpunktā, — lai dotu pietiekamu laiku saistību analīzei un tirgus pārbaudei.
- ⁽²⁾ Īstenošanas regulas 20. panta 2. punkts.
- ⁽³⁾ Skat. Konkurences ģenerāldirektorāta EK apvienošanās kontroles procedūru izpildes paraugprakses 30. un turpmākos punktus, kur procedūras gaitā paredzētas vairākas situācijas analīzes sanāksmes, kurās piedalās Komisija un puses.
- ⁽⁴⁾ Skat. PIT spriedumu lietā T-87/05 EDP pret Komisiju, 2005, ECR II-3745, 161. un turpmākie punkti. Skat. arī PIT spriedumu lietā T-290/94 *Kaysersberg SA* pret Komisiju, 1997, ECR II-2137.
- ⁽⁵⁾ Lieta COMP/M.3440 — *ENI/EDP/GDP* (2004. gada 9. decembris), 855. un turpmākie punkti; apstiprināts ar PIT spriedumu lietā T-87/05 EDP pret Komisiju, 2005, ECR II-3745, 162. un turpmākie punkti; COMP/M.1628 — *TotalFina/Elf* (2000. gada 9. marts), 345. punkts.
- ⁽⁶⁾ Šīs apspriešanās prasība parasti ir, ka Komisijai ir jāspēj nosūtīt dalībvalstīm galīgā lēmuma melnrakstu, tostarp pārveidoto saistību novērtējumu, ne vēlāk kā 10 darba dienas pirms Padomdevējas komitejas sanāksmes ar dalībvalstīm. Šo laiku var saīsināt vienīgi ārkārtas apstākļos (Apvienošanās regulas 19. panta 5. punkts).
- ⁽⁷⁾ Skat. lietu COMP/M.3440 — *ENI/EDP/GDP* (2004. gada 9. decembris), 913. punkts.

V. PRASĪBAS ATTIECĪBĀ UZ SAISTĪBU IZPILDI

95. Saistības tiek piedāvātas kā līdzeklis, lai nodrošinātu atļaujas saņemšanu, un to izpilde parasti notiek pēc lēmuma pieņemšanas. Tāpēc saistībām nepieciešami aizsardzības mehānismi, lai nodrošinātu efektīvu un savlaicīgu to izpildi. Šie izpildes noteikumi parasti ir to saistību sastāvdaļa, ko puses uzņemas attiecībā pret Komisiju.
96. Turpmāk tekstā sniegti detalizēti norādījumi nodalīšanas saistību kā raksturīgāko saistību izpildei. Pēc tam ir iztirzāti citu saistību veidu izpildes daži aspekti.

1. Nodalīšanas process

97. Nodalīšana jāpabeidz noteiktā termiņā, par ko vienojas puses un Komisija. Saskaņā ar Komisijas praksi kopējo termiņu iedala laikposmā galīgā līguma noslēgšanai un laikposmā darījuma pabeigšanai jeb īpašumtiesību nodošanai. Termiņu saistoša līguma noslēgšanai parasti iedala pirmajā posmā, kad puses var meklēt piemērotu pircēju ("nodalīšanas pirmais posms"), un, ja pusēm neizdodas nodalīt uzņēmumu, arī otrajā posmā, kad nodalīšanas pilnvarnieks iegūst tiesības ekonomiski izdevīgi nodalīt uzņēmumu ("pilnvarnieka nodalīšanas posms").
98. Komisijas pieredze liecina, ka īss nodalīšanas laikposms ir ļoti svarīgs veiksmīgai nodalīšanai, jo pretējā gadījumā nodalāmais uzņēmums tiek pakļauts ilgstošam nenoteiktības periodam. Tāpēc laikposmiem vajadzētu būt tik īsiem, cik vien reāli iespējams. Komisija parasti par pirmo nodalīšanas posmu pieņem aptuveni sešus mēnešus un vēl trīs mēnešus pilnvarnieka nodalīšanas posmam, ja tas ir nepieciešams. Vēl trīs mēneši parasti tiek paredzēti darījuma pabeigšanai. Šos posmus var mainīt katrā gadījumā atsevišķi. Tos var saīsināt, ja pastāv augsts uzņēmuma dzīvotspējas degradācijas risks pārejas posmā.
99. Nodalīšanas termiņš parasti sākas dienā, kad tiek pieņemts Komisijas lēmums. Pamatots izņēmums var būt darījumi, kas notiek ar publiskas izsoles starpniecību, kur puses uzņemas nodalīt mērķsabiedrībai piederošu uzņēmumu. Ja šādos apstākļos puses nevar sagatavoties mērķsabiedrības nodalīšanai pirms izziņotās koncentrācijas slēgšanas, Komisija var pieņemt, ka šādas nodalīšanas posmi sāksies ar izziņotā darījuma slēgšanas datumu. Tāpat šādu risinājumu var apsvērt, ja puses nekontrolē koncentrācijas slēgšanas datumu, jo tam, piemēram, nepieciešama valsts atļauja⁽¹⁾. Savukārt termiņu saīsināšana var būt piemērota, lai samazinātu nenoteiktības laiku nodalāmajam uzņēmumam.
100. Minētā procedūra attiecas uz tūlītēja pircēja risinājumu, bet iepriekšējās novēršanas risinājumiem procedūra būs atšķirīga. Parasti saistošs līgums ar pircēju procedūras laikā jau būs noslēgts, un pēc lēmuma pieņemšanas būs jāparedz tikai nākamais posms darījuma pabeigšanai. Ja pirms lēmuma pieņemšanas ar pircēju noslēgts tikai pamatnolīgums, tad termiņi, kas paredzami pilna līguma noslēgšanai un pēc tam pabeigšanai, jānosaka katrā konkrētajā gadījumā atsevišķi⁽²⁾.

2. Pircēja un pirkuma-pārdevuma līguma apstiprināšana

101. Lai nodrošinātu saistību efektivitāti, Komisijai ir iepriekš jāapstiprina pārdošana piedāvātam pircējam. Kad puses (vai nodalīšanas pilnvarnieks) ir panākušas galīgo vienošanos ar pircēju, tām jāiesniedz pamatots un dokumentēts piedāvājums Komisijai. Atkarībā no konkrētā gadījuma pusēm vai nodalīšanas pilnvarniekam jāpierāda Komisijai, ka piedāvātais pircējs atbilst pircējam izvirzītajām prasībām un uzņēmums ir nodalīts atbilstoši Komisijas lēmumam un saistībām. Ja saistības ļauj citām saistību kopuma daļām piedāvāt citus pircējus, Komisija izvērtēs, vai katrs atsevišķais piedāvātais pircējs ir pieņemams un vai viss saistību kopums atrisina konkurences problēmu.

⁽¹⁾ Tomēr arī šādos apstākļos citiem saistībās paredzētajiem noteikumiem, jo īpaši noteikumiem par pārejas posma aizsargmehānismiem, jāsāk darboties lēmuma pieņemšanas dienā.

⁽²⁾ Skat. lietu COMP/M.3916 — *T-Mobile Austria/tele.ring* (2006. gada 20. aprīlis).

102. Novērtējot jebkuru piedāvātu pircēju, Komisija interpretē pircējam izvirzītās prasības, ņemot vērā saistību nolūku, lai nekavējoties nodrošinātu efektīvu konkurenci tirgū, kur konstatētas konkurences problēmas, un ņemot vērā tirgus apstākļus, kā noteikts lēmumā ⁽¹⁾. Parasti pamats pircējam izvirzīto prasību novērtējumam, ko veic Komisija, ir pušu iesniegums, uzraudzības pilnvarnieka novērtējums, jo īpaši pārrunas ar piedāvāto pircēju, un tā uzņēmējdarbības plāns. Komisija sīkāk analizē, vai pircēja pamatā esošie pieņēmumi šķiet ticami, ņemot vērā tirgus apstākļus.
103. Prasība, ka pircējam ir jābūt vajadzīgajiem finanšu līdzekļiem, jo īpaši attiecas uz to, kā piedāvātais pircējs finansē pirkumu. Komisija parasti nepieņem nekādu nodalīšanas finansēšanu, ko veic pārdevējs, un nekādu finansējumu, ko sniedz pārdevējs, ja tādējādi pārdevējam piešķir nodalītā uzņēmuma peļņas daļu nākotnē.
104. Izvērtējot, vai piedāvātais pircējs varētu radīt konkurences problēmas, Komisija veic *prima facie* novērtējumu, ņemot vērā informāciju, kas ir pieejama Komisijai pircēja apstiprināšanas procesā. Ja iegādes rezultātā izveidojas Kopienas mēroga koncentrācija, šī jaunā darbība jāizziņo saskaņā ar Apvienošanās regulu un atļauja tai jāiegūst, izmantojot parastās procedūras ⁽²⁾. Citos gadījumos Komisijas apstiprinājums piedāvātam pircējam neskar apvienošanās kontroles valsts iestāžu jurisdikciju. Turklāt no piedāvātā pircēja tiek sagaidīta visu nepieciešamo atļauju saņemšana no attiecīgajām pārvaldes iestādēm. Ja pēc Komisijas rīcībā esošās informācijas iespējams paredzēt, ka grūtības saņemt apvienošanās kontroles atļauju vai citas atļaujas var nepamatoti aizkavēt saistību savlaicīgu izpildi, tiks uzskatīts, ka piedāvātais pircējs neatbilst pircējam izvirzītajām prasībām. Šādas aizkavēšanas gadījumā konkurences problēmas, kuras konstatējusi Komisija, netiks novērstas atbilstošā termiņā.
105. Parasti prasība par Komisijas apstiprinājumu attiecas ne tikai uz pircēja identitāti, bet arī uz pirkuma-pārdevuma līgumu un visiem citiem līgumiem, kas noslēgti starp pusēm un piedāvāto pircēju, tostarp uz pārejas posma līgumiem. Komisija pārbaudīs, vai nodalīšana saskaņā ar šiem līgumiem atbilst saistībām ⁽³⁾.
106. Komisija paziņos pusēm savu viedokli par piedāvātā pircēja piemērotību. Ja Komisija secina, ka piedāvātais pircējs neatbilst pircējam izvirzītajām prasībām, tā pieņems lēmumu, ka piedāvātais pircējs nav pircējs saskaņā ar saistībām ⁽⁴⁾. Ja Komisija secina, ka pirkuma-pārdevuma līgums (vai jebkāds papildu līgums) neparedz nodalīšanu atbilstoši saistībām, Komisija to paziņos pusēm, bet var arī nenoraidīt pašu pircēju. Ja Komisija secina, ka pircējs saskaņā ar saistībām ir piemērots un līgumi nosaka nodalīšanu atbilstoši saistībām, Komisija apstiprinās nodalīšanu piedāvātajam pircējam ⁽⁵⁾. Komisija izsniegs nepieciešamās atļaujas, cik ātri vien iespējams.

3. Pušu pienākumi pārejas posmā

107. Pusēm jāizpilda zināmi konkrēti pārejas posmā (kā noteikts 36. punktā). Turpmāk minētais parasti jāietver saistībās kā i) aizsargmehānisms uzņēmuma dzīvotspējas saglabāšanai pārejas posmā, ii) vajadzīgie pasākumi nodalīšanas procesā, ja tāds vajadzīgs, un iii) vajadzīgie pasākumi, lai sagatavotu uzņēmuma nodalīšanu.

⁽¹⁾ Skat. PIT spriedumu lietā T-342/00 *Petrolessence* pret Komisiju, 2003, ECR II-1161.

⁽²⁾ Lieta IV/M.1383 — *Exxon/Mobil* (1999. gada 29. septembris) un turpmākās lietas COMP/M.1820 — *BP/JV Dissolution* (2000. gada 2. februāris) un COMP/M.1822 — *Mobil/JV Dissolution* (2000. gada 2. februāris).

⁽³⁾ Kā iztīrīts iepriekš tekstā, puses var lūgt Komisiju atļaut uzņēmuma nodalīšanu piedāvātam pircējam arī tad, ja viena vai vairāku aktīvu vai personāla vienību trūkst, ja vien tas neietekmē nodalītā uzņēmuma dzīvotspēju un konkurētspēju pēc pārdošanas, ņemot vērā piedāvātā pircēja līdzekļus.

⁽⁴⁾ COMP/M.1628 — *TotalFina/Elf* (2000. gada 9. februāris), degvielas uzpildes stacijas pie automaģistrālēm; kas apstiprināts ar PIT spriedumu lietā T-342/00 *Petrolessence* pret Komisiju, 2003, ECR II-1161.

⁽⁵⁾ Atkarībā no nodalīšanas apstākļiem pusēm var nākties arī, piemēram, ar atbilstošu pirkuma līgumu noteikumu palīdzību nodrošināt, lai pircējs saglabātu nodalīto uzņēmumu kā konkurētspējīgu spēku tirgū un īsā laikā to nepārdotu.

Nodalītā uzņēmuma saglabāšana pārejas posmā

108. Pušu pienākums ir līdz minimumam samazināt jebkādu iespējamu nodalāmā uzņēmuma konkurētspējas potenciāla zaudēšanas risku, ko radītu uzņēmuma nodošanai raksturīgas neskaidrības. Līdz pat uzņēmuma nodošanai pircējam Komisija pieprasa, lai puses piedāvātu saistības attiecībā uz uzņēmuma neatkarības, ekonomiskās dzīvotspējas, tirgojamības un konkurētspējas saglabāšanu. Vienīgi šādas saistības ļaus Komisijai ar vajadzīgo noteiktības pakāpi secināt, ka uzņēmuma nodalīšana tiks īstenota tā, kā puses to piedāvā saistībās.
109. Kopumā šīs saistības vajadzētu izstrādāt tā, lai saglabātu uzņēmuma nošķirtību no pušu paturētā uzņēmuma un nodrošinātu, ka tas tiek pārvaldīts tā labākajās interesēs kā atsevišķs, pārdodams uzņēmums ar mērķi nodrošināt tā ilgstošu ekonomisko dzīvotspēju, tirgojamību un konkurētspēju, kā arī neatkarību no pušu paturētā uzņēmuma.
110. Pusēm jānodrošina, lai tiktu saglabāti visi uzņēmuma aktīvi saskaņā ar labu uzņēmējdarbības praksi un uzņēmuma parasto tirdzniecības gaitu un lai netiktu veiktas darbības, kas varētu būtiski nelabvēlīgi ietekmēt uzņēmumu. Tas jo īpaši attiecas uz pamatlīdzekļu, konfidencialas vai ar īpašumtiesībām saistītas zinātnības vai komercinformācijas, klientu bāzes un darbinieku tehniskās un komerciālās kompetences saglabāšanu. Turklāt pusēm jā saglabā uzņēmums tādā pašā stāvoklī kā pirms koncentrācijas, jo īpaši jānodrošina pietiekami līdzekļi, piemēram, kapitāls vai kredītlīnija, pamatojoties uz esošajiem uzņēmējdarbības plāniem un to turpināšanu, tādās pašas administratīvās un pārvaldības funkcijas vai citi faktori saistībā ar konkurences saglabāšanu konkrētajā nozarē. Saistībās arī jāparedz, ka pusēm jāveic visi iespējamie pasākumi, tostarp jāīsteno atbilstošas stimulu shēmas, lai mudinātu visus svarīgākos darbiniekus palikt uzņēmumā, un ka puses nedrīkst aicināt darbiniekus pāriet uz saviem atlikušajiem uzņēmumiem, ne arī pārvietot darbiniekus uz tiem.
111. Pusēm jā saglabā uzņēmuma nošķirtība no sava paturētā uzņēmuma un jānodrošina, lai nodalāmā uzņēmuma svarīgākie darbinieki neiesaistītos paturētajos uzņēmumos un otrādi. Ja nodalāmais uzņēmums ir korporatīvs un šķiet nepieciešama stingra nošķiršana no korporatīvās struktūras, tad pušu kā akciju turētāju tiesības, jo īpaši attiecībā uz balsstiesībām, jāīsteno uzraudzības pilnvarniekam, kuram jābūt arī tiesībām aizstāt pušu vārdā ieceltos valdes locekļus. Saistībā ar informāciju pusēm jānorobežo nodalāmais uzņēmums un jāveic visi vajadzīgie pasākumi, lai nodrošinātu, ka puses neuzzina nekādus uzņēmuma noslēpumus un neiegūst nekādu citu konfidencialu informāciju. Visi uzņēmuma konfidencialie dokumenti vai informācija, kuru puses ieguvušas pirms lēmuma pieņemšanas, jānodod atpakaļ uzņēmumam vai jāiznīcina.
112. Pusēm parasti jāieceļ nošķiršanas pārvaldītājs ar vajadzīgajām zināšanām, kurš būs atbildīgs par uzņēmuma pārvaldību, kā arī nošķiršanas un norobežošanas pienākumu īstenošanu. Nošķiršanas pārvaldītājam jārikojas uzraudzības pilnvarnieka vadībā, kurš var dot norādījumus nošķiršanas pārvaldītājam. Saistībās jānosaka, ka iecelšanai jānotiek tūlīt pēc lēmuma pieņemšanas un pat pirms tam, kad puses drīkst slēgt paziņoto koncentrāciju. Lai gan puses var pašas iecelt nošķiršanas pārvaldītāju, saistībās jāparedz, ka uzraudzības pilnvarnieks var atlaist nošķiršanas pārvaldītāju, ja viņš/viņa nerīkojas atbilstoši saistībām vai apdraud to savlaicīgu un pienācīgu īstenošanu. Jauna nošķiršanas pārvaldītāja iecelšana pēc tam jāapstiprina uzraudzības pilnvarniekam.

Nodalīšanas pasākumi

113. Kā izklāstīts 35. punktā, Komisija atbilstošos apstākļos var pieņemt, ka tā uzņēmuma nodalīšana, kas nodalāms no pušu paturētajiem uzņēmumiem, ir uzskatāma par piemērotu līdzekli. Tomēr arī šādos apstākļos Komisijas šaubas par konkurenci novērsīs tikai dzīvotspējīga uzņēmuma nodošana pircējam, kas var uzturēt un attīstīt šo uzņēmumu kā aktīvu, konkurētspējīgu spēku tirgū. Tāpēc pusēm

jāuzņemas uz rezultātu orientētas saistības pārejas posmā veikt to aktīvu izslēgšanu, kuri dod ieguldījumu nodalītajā uzņēmumā. Rezultātā pārejas posma beigās jāvar nodot piemērotam pircējam dzīvotspējīgu un konkurētspējīgu uzņēmumu, kas ir patstāvīgs un atsevišķs no citiem pušu uzņēmumiem. Pusēm jāuzņemas šādas izslēgšanas izmaksas un riski pārejas posmā.

114. Pusēm būs jāveic izslēgšana pilnvarnieka uzraudzībā un sadarbībā ar nošķiršanas pārvaldītāju. Pirmkārt, tie aktīvi un personāla daļas, kas kopīgas nodalāmajam uzņēmumam un pušu paturētajiem uzņēmumiem, pēc iespējas jāpiešķir uzņēmumam, ciktāl tas nav izslēgts no saistībām⁽¹⁾. Aktīvu un personāla piešķiršanu uzraudzīs uzraudzības pilnvarnieks, kuram tā būs jāapstiprina. Otrkārt, izslēgšanas procesam var būt nepieciešama arī pušu uzņēmumu citu daļu aktīvu vai funkciju replicēšana uzņēmumam, ja tas nepieciešams nodalāmā uzņēmuma dzīvotspējas un konkurētspējas nodrošināšanai. Tā piemērs ir uzņēmuma dalības pārtraukšana centrālā informācijas tehnoloģiju tīklā un atsevišķas IT sistēmas ierīkošana. Kopumā galvenos pasākumus šādā izslēgšanas procesā un replicējamās funkcijas jāizvēlas katrā konkrētajā gadījumā atsevišķi un jāapraksta saistībās.
115. Vienlaikus jānodrošina, lai minētie pasākumi neietekmētu nodalāmā uzņēmuma dzīvotspēju. Tāpēc pusēm pārejas posmā jāturpina lietot kopīgus aktīvus un sniegt pakalpojumus uzņēmumam tādā pašā apjomā kā iepriekš, ja vien uzņēmums pagaidām vēl nav dzīvotspējīgs, būdams patstāvīgs.

Īpaši pušu pienākumi attiecībā uz nodalīšanas procesu

116. Nodalīšanas procesa saistībās vajadzētu paredzēt, ka potenciālie pircēji var veikt uzticamības pārbaudi un atkarībā no procedūras posma iegūt pietiekamu informāciju par nodalīto uzņēmumu, lai pircējs varētu pilnībā novērtēt uzņēmuma vērtību, darbības jomu un komerciālās iespējas, kā arī tieši piekļūt tā personālam. Turpmāk pusēm jāiesniedz regulāri pārskati par potenciālajiem pircējiem un sarunu gaitu. Nodalīšana tiks veikta tikai tad, kad darījums būs pabeigts, t. i., likumīgās īpašumtiesības nodotas apstiprinātajam pircējam, bet aktīvi — faktiski nodoti. Procesā beigās pusēm būs jānosūta galīgs ziņojums, kurā apstiprināta pabeigšana un aktīvu nodošana.

4. Uzraudzības un nodalīšanas pilnvarnieks

Uzraudzības pilnvarnieka loma

117. Tā kā Komisija nevar ikdienā tieši pārraudzīt saistību izpildi, pusēm jāpiedāvā norīkot pilnvarnieku, kas pārraudzītu, kā puses ievēro saistības, jo īpaši attiecībā uz to pienākumiem pārejas posmā un nodalīšanas procesā (tā sauktais "uzraudzības pilnvarnieks"). Līdz ar to puses garantē to iesniegto saistību efektivitāti, bet Komisija var nodrošināt, ka paziņotās koncentrācijas pārveidojumi, ko piedāvā puses, tiks veikti ar vajadzīgo noteiktības pakāpi.
118. Uzraudzības pilnvarnieks veiks savus uzdevumus Komisijas uzraudzībā un ir uzskatāms par Komisijas "acīm un ausīm". Uzraudzības pilnvarnieks pārliecināsies, vai uzņēmums pārejas posmā tiek pārvaldīts un uzturēts pareizi un patstāvīgi. Tāpēc Komisija var dot rīkojumus un norādījumus uzraudzības pilnvarniekam, lai nodrošinātu saistību ievērošanu, un pilnvarnieks var piedāvāt pusēm jebkādas pasākumus, kurus uzskata par nepieciešamiem savu uzdevumu izpildei. Taču puses var nesniegt pilnvarniekam nekādus norādījumus, ja nav Komisijas apstiprinājuma.

⁽¹⁾ Skat. 26. punktu attiecībā uz jautājumu par to, kā saistībās jāparedz darbības ar kopīgiem aktīviem.

119. Saistībās parasti apraksta uzraudzības pilnvarnieka uzdevumus. Tā pienākumus sīkāk precizē pilnvarnieka pilnvarā, kas jānoslēdz starp pusēm un pilnvarnieku, un tā uzdevumi sīkāk aprakstīti darba plānā. Uzraudzības pilnvarnieka uzdevumu pildīšana parasti sākas tūlīt pēc Komisijas lēmuma pieņemšanas un ilgst līdz uzņēmuma juridiskai un faktiskai nodošanai apstiprinātajam pircējam. Izšķir piecus galvenos uzdevumus, kas jāveic uzraudzības pilnvarniekam Komisijas pārraudzībā.
- Pirmais: uzraudzības pilnvarnieks tiks aicināts pārraudzīt nodalāmā uzņēmuma aizsargmehānismus pārejas posmā.
 - Otrais: izslēgšanas gadījumos uzraudzības pilnvarniekam jāuzrauga aktīvu sadale un personāla piešķiršana nodalītā uzņēmuma un pušu paturēto uzņēmumu starpā, kā arī pušu iepriekš nodrošināto aktīvu un funkciju replicēšana uzņēmumā.
 - Trešais: uzraudzības pilnvarnieks atbild par pušu potenciālā pircēja meklēšanas un tā nodošanas uzņēmumam pārraudzību. Kopumā pilnvarnieks pārraudzīs nodalīšanas procesa gaitu un procesā iesaistītos potenciālos pircējus. Tas pārlicinās, ka potenciālie pircēji saņem pietiekamu informāciju par uzņēmumu, jo īpaši pārskatot informācijas memorandu (ja tāds ir pieejams), informācijas telpu vai uzticamības pārbaudes procedūru. Kad pircējs ir piedāvāts, uzraudzības pilnvarnieks iesniedz Komisijai pamatotu viedokli par to, vai piedāvātais pircējs atbilst saistībās pircējam izvirzītajām prasībām un vai uzņēmums tiek pārdots atbilstoši saistībām. Procesā beigās uzraudzības pilnvarniekam jāpārbauda uzņēmuma juridiskā un faktiskā nodošana pircējam un jāsaņem galīgā atskaite, kurā apstiprināta nodošana.
 - Ceturtais: uzraudzības pilnvarnieks rīkojas kā kontaktpersona jebkādiem trešo pušu, īpaši potenciālo pircēju, pieprasījumiem attiecībā uz saistībām. Puses informē ieinteresētās trešās personas, tostarp potenciālos pircējus, par uzraudzības pilnvarnieka identitāti un uzdevumiem. Ja pušu un trešo personu starpā rodas nesaskaņas sakarā ar saistībās ietvertiem jautājumiem, uzraudzības pilnvarnieks apspriež šos jautājumus ar abām pusēm un ziņo Komisijai. Savu uzdevumu izpildei uzraudzības pilnvarnieks saglabā pušu un trešo personu uzņēmējdarbības noslēpumu konfidencialitāti.
 - Piektais: uzraudzības pilnvarnieks ziņo par šiem jautājumiem Komisijai periodiskos atbilstības ziņojumos un pēc Komisijas pieprasījuma iesniedz arī papildu ziņojumus.
120. Saistībās arī visaptveroši apraksta uzraudzības pilnvarnieka vajadzības pēc pušu atbalsta un sadarbības; Komisija pārbauda pušu un pilnvarnieka attiecības arī šajā ziņā. Lai pildītu savus uzdevumus, pilnvarniekam jābūt piekļuvei pušu un nodalītā uzņēmuma grāmatvedībai un uzskaitēi, ciktāl tas attiecas uz saistību izpildi, pilnvarnieks var lūgt pušu vadības un administratīvo atbalstu, tam jābūt informētam par potenciālajiem pircējiem un visiem notikumiem nodalīšanas procesā un jāsaņem informācija, kas iesniegta potenciālajiem pircējiem. Turklāt puses atlīdzina pilnvarnieka izmaksas un ļauj pilnvarniekam iecelt padomdevējus, ja tas vajadzīgs pilnvarnieka saistībās paredzēto uzdevumu izpildei. Saistības arī ļaus Komisijai apmainīties ar pušu sniegto informāciju ar uzraudzības pilnvarnieku, lai tas varētu izpildīt savus uzdevumus. Uzraudzības pilnvarnieka pienākums ir saglabāt šīs informācijas konfidencialitāti.

Nodalīšanas pilnvarnieka loma

121. Tāpat kā attiecībā uz uzraudzības pilnvarnieku pusēm jāierosina nodalīšanas pilnvarnieka iecelšana, lai to iesniegtās saistības būtu spēkā esošas un ļautu Komisijai nodrošināt, ka paziņotajā koncentrācijā tiek veikti pārveidojumi, kā ierosinājušas puses. Ja pusēm neizdodas atrast piemērotu pircēju pirmajā nodalīšanas posmā un pēc tam pilnvarnieka nodalīšanas posmā, nodalīšanas pilnvarniekam tiek dotas neatšaucamas un ekskluzīvas pilnvaras Komisijas pārraudzībā līdz konkrētam termiņam pārdot uzņēmumu piemērotam pircējam par cenu, kas nav minimālā cena. Saistībām jāļauj nodalīšanas pilnvarniekam iekļaut pirkuma-pārdevuma līgumā tādus noteikumus, kādus tas uzskata par piemērotiem izdevīgai pārdošanai, jo īpaši parastos iebildumus, garantijas un kompensācijas. Uzņēmuma pārdošana, ko veic nodalīšanas pilnvarnieks, tāpat kā uzņēmuma pārdošana, ko veic puses, iepriekš jāapstiprina Komisijai.

122. Saistībās nosaka, ka puses atbalsta un informē nodalīšanas pilnvarnieku un sadarbojas ar pilnvarnieku tāpat, kā tas paredzēts attiecībā uz uzraudzības pilnvarnieku. Nodalīšanā pusēm jāpiešķir nodalīšanas pilnvarniekam visaptverošas pilnvaras, kas aptver visus nodalīšanas posmus.

Pilnvarnieka apstiprināšana un pilnvarnieka pilnvaras

123. Atkarībā no saistībām uzraudzības pilnvarnieks var būt vai nebūt tā pati persona vai iestāde, kas ir nodalīšanas pilnvarnieks. Pusēm jāpiedāvā Komisijai viens vai vairāki potenciālie pilnvarnieki, iekļaujot pilnus pilnvaru nosacījumus un darba plāna uzmetumu. Ir būtiski, lai uzraudzības pilnvarnieks tiktu iecelts, tiklīdz Komisija ir pieņēmusi lēmumu. Tādēļ pusēm jāpiedāvā piemērots pilnvarnieks tūlīt pēc Komisijas lēmuma pieņemšanas ⁽¹⁾, un saistībās parasti jāparedz, ka paziņoto koncentrāciju var īstenot tikai tad, kad iecelts uzraudzības pilnvarnieks pēc tam, kad saņemts Komisijas apstiprinājums ⁽²⁾. Situācija ir citāda attiecībā uz nodalīšanas pilnvarnieku, kas jāieceļ labu laiku pirms pirmā nodalīšanas posma beigām ⁽³⁾, lai pilnvaras paspētu stāties spēkā, sākoties pilnvarnieka nodalīšanas posmam.
124. Abu veidu pilnvarniekus puses iecel, pamatojoties uz pilnvarnieka pilnvaru, kuru noslēdz puses un pilnvarnieks. Iecelšana un pilnvara jāapstiprina Komisijai, kura var izvēlēties pilnvarnieku pēc saviem ieskatiem un izvērtē, vai piedāvātais kandidāts ir piemērots konkrētajā gadījumā veicamo uzdevumu izpildei. Pilnvarniekam jābūt neatkarīgam no pusēm, tam jābūt nepieciešamajai kvalifikācijai, lai īstenotu savas pilnvaras, un tas nedrīkst būt vai kļūt pakļauts interešu konfliktam.
125. Komisija novērtēs nepieciešamo kvalifikāciju, ņemot vērā konkrētā gadījuma prasības, tostarp ģeogrāfisko apgabalu un attiecīgo nozari. Saskaņā ar Komisijas pieredzi revīzijas uzņēmumi un citi konsultāciju uzņēmumi var būt īpaši piemēroti uzraudzības pilnvarnieka uzdevumu izpildei. Personas, kas strādājušas konkrētajā nozarē, arī var būt piemēroti kandidāti šā uzdevuma veikšanai, ja viņiem ir pieejami nepieciešamie līdzekļi, lai izpildītu attiecīgos uzdevumus. Ieguldījumu bankas varētu būt īpaši piemērotas nodalīšanas pilnvarnieka lomai. Pilnvarnieka neatkarībai ir izšķiroša nozīme, lai pilnvarnieks varēt pienācīgi izpildīt savus uzdevumus, uzraugot pušu atbilstību Komisijas labā, un lai nodrošinātu tās uzticamību attiecībā pret trešām personām. Komisija jo īpaši nepieņems pilnvarnieka lomai personas vai iestādes, kas vienlaicīgi ir pušu revidenti vai ieguldījumu konsultanti nodalīšanā. Taču interešu konfliktus neizraisa pilnvarnieka attiecības ar pusēm, ja šīs attiecības nemazina pilnvarnieka objektivitāti un neatkarību to uzdevumu izpildē. Pušu pienākums ir sniegt Komisijai atbilstošu informāciju, lai tā varētu pārbaudīt, vai pilnvarnieks atbilst prasībām. Pilnvarnieka iecelšana pēc pušu apstiprinājuma ir neatsaucama, ja vien pilnvarnieks netiek nomainīts ar Komisijas apstiprinājumu vai pēc tās pieprasījuma.
126. Pilnvarnieka pilnvarās precizē uzdevumus, kas norādīti saistībās un ietver visus noteikumus, kas nepieciešami, lai pilnvarnieks varētu izpildīt savus uzdevumus saskaņā ar Komisijas pieņemtajām saistībām. Puses ir atbildīgas par pilnvarnieka atalgojumu saskaņā ar pilnvarām, un atalgojuma struktūrai jābūt tādai, lai tā netraucētu pilnvarnieka pilnvaru neatkarīgu un efektīvu izpildi. Komisija apstiprina pilnvarnieku tikai kopā ar atbilstošām pilnvarām. Attiecīgos gadījumos tā var publiskot pilnvarnieka identitāti un tā uzdevumu kopsavilkumu.
127. Kad izpildītas īpašās saistības, kas uzticētas pilnvarniekam, t. i., kad nodotas nodalāmā uzņēmuma likumīgās īpašumtiesības, faktiski nodoti aktīvi pircējam un īstenoti pasākumi, kas var turpināties pēc nodalīšanas, pilnvaras nosaka, ka pilnvarniekam jālūdz Komisijai atbrīvot to no turpmākiem pienākumiem. Pat pēc atbrīvošanas Komisijai var būt nepieciešams pieprasīt pilnvarnieka atkārtotu iecelšanu, pamatojoties uz saistībām, ja Komisijai vēlāk kļūst zināms, ka attiecīgās saistības nav pilnībā vai pareizi īstenotas.

⁽¹⁾ Parasti saistībām jāparedz, ka uzraudzības pilnvarnieks tiek piedāvāts divu nedēļu laikā pēc lēmuma pieņemšanas dienas.

⁽²⁾ Skat. lietu COMP/M.4180 — *GdF/Suez* (2006. gada 14. novembris); lietu COMP/M.4187 — *Metso/Aker Kvaerner* (2006. gada 12. decembris); lietu COMP/M.3916 — *T-Mobile/Tele.ring* (2006. gada 20. aprīlis).

⁽³⁾ Komisija parasti pieprasa iecelšanu vismaz vienu mēnesi pirms pirmā nodalīšanas posma beigām.

5. Pušu pienākumi pēc nodalīšanas

128. Saistībām jāparedz arī, ka 10 gadu laikā pēc lēmuma par saistību pieņemšanu Komisija var pieprasīt informāciju no trešām personām. Tas ļaus Komisijai uzraudzīt tiesiskās aizsardzības līdzekļa efektīvu īstenošanu.

6. Citu saistību izpilde

129. Daudzus no iepriekš iztīrītajiem principiem attiecībā uz nodalīšanas saistību izpildi var vienādi piemērot cita veida saistībām, ja šīs saistības jāīsteno pēc tam, kad Komisija pieņēmusi lēmumu. Piemēram, ja paredzēts, ka licences saņēmējs jāapstiprina Komisijai, var piemērot apsvērumus par pircēja apstiprināšanu. Ņemot vērā nenodalīšanas saistību plašo klāstu, nenodalīšanas saistību izpildei nevar noteikt vispārīgas un visaptverošas prasības.
130. Tomēr, ņemot vērā nenodalīšanas saistību ilgumu un nereti sarežģītību, to uzraudzība bieži ir ļoti grūta un ir vajadzīgi īpaši uzraudzības instrumenti, lai Komisija varētu secināt, ka tās tiks efektīvi īstenotas. Tādēļ Komisija bieži pieprasīs, lai tiktu piesaistīts pilnvarnieks šo saistību izpildei pārraudzībai un paātrinātas šķīrējtiesas procedūras ieviešanai, lai nodrošinātu strīdu risināšanas mehānismu un padarītu saistības pašiem tirgus dalībniekiem realizējamās. Iepriekšējos gadījumos Komisija bieži pieprasīja gan pilnvarnieka iecelšanu, gan šķīrējklauzulu⁽¹⁾. Minētajos apstākļos pilnvarnieks uzraudzīs saistību izpildi, bet varēs arī palīdzēt šķīrējtiesas procesā, lai to varētu pabeigt īsā laikā.

⁽¹⁾ Šāds arbitrāžas uzraudzības un uzraudzības pilnvarnieka apvienojums tika izmantots, piemēram, lietā COMP/M.2803 — *Telia/Sonera* (2002. gada 10. jūlijs); lietā COMP/M.3083 — *GE/Instrumentarium* (2003. gada 2. septembris); un lietā COMP/M.3225 — *Alcan/Pechiney II* (2003. gada 29. septembris).